

Evrensel Tasarımlı Öğrenme (ETÖ)

2020-1-FR01-KA201-079900

IO2- Rehber Kitap

Eylül 2022

Avrupa Komisyonu'nun bu yayının üretimine verdiği destek, içeriğin onaylandığı anlamına gelmez, bu metin sadece yazarların görüşlerini yansıtmaktadır ve komisyon bu bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

Koordinatör Organizasyon :

Institut Régional d'Insertion Professionnelle et Sociale

Ortaklar :

Akdeniz Üniversitesi

Antalya Milli Eğitim Müdürlüğü

Dieythynsi Deyterovatmiler Ekpayeysis N. Rodopis

Gülveren Anadolu Lisesi

Rezekne İl Eğitim Departmanı

Duraliler Ortaokulu

Voievodul Mircea Lisesi

İçindekiler

ETÖ EĞİTİMİ

Tanımlar

Teşhis ve SEN'lerin Eğitimsel Değerlendirmesi

Eğitici Ortamlar

Eğitim Programları

Eğitim Yöntemleri

ETÖ Öğretiminde Değerlendirme Süreçleri

ETÖ YOL HARİTASI

ETÖ Özellikleri

ETÖ İlkelerine göre ders planı oluşturma

ETÖ Ders Planı uygulaması örnekler

Çözüm ve öneriler

Kaynaklar ve Referanslar

ETÖ EĞİTİMİ

Tanımlar

SEN, "Özel Eğitim İhtiyaçları"nın kısaltmasıdır. UNESCO'ya göre SEN, “Çok çeşitli nedenlerle, bireylerin öğrenmesini kolaylaştırmak için tasarlanmış eğitimidir.

Bir eğitim programına katılmak ve öğrenme hedeflerine ulaşmak için ek destek ve uyarlanabilir pedagojik yöntemler gerektirmesinin nedenleri, fiziksel, davranışsal, entelektüel, duygusal ve sosyal kapasitedeki dezavantajları içerebilir (ancak bunlarla sınırlı değildir). Özel gereksinimli eğitimdeki eğitim programları, paralel normal eğitim sisteminde sunulanlara benzer bir müfredat izleyebilir. Ancak bireylerin özel kaynaklar (örneğin, özel olarak eğitilmiş personel, ekipman veya alan) ve uygunsa, değiştirilmiş eğitim içeriği veya öğrenme hedefleri sağlayarak özel ihtiyaçları dikkate alınarak bu programlar mevcut eğitim programları içinde bireysel olarak öğrencilere sunulabileceği gibi, aynı veya ayrı eğitim kurumlarında ayrı bir sınıf olarak da sunulabilir.

Ancak, özel eğitim söz konusu olduğunda, evrensel olarak kabul edilmiş bir sınıflandırma sistemi yoktur. Farklı ülkelerde farklı anlamlara gelir. Bazılarında sadece fiziksel engeli olan çocukları ifade ederken, diğerlerinde bu terim sosyal ve ekonomik dezavantajlı veya öğrenme güçlüğü çeken öğrencileri dahil etmek gibi daha geniş bir yelpazeye sahiptir. Örneğin Fransa'da SEN'in tanımı, OECD'nin 1996'daki uluslararası tanımıyla uyumludur:

“Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler, belirli bir durumda olduklarında veya öğrenmelerini engelleyen veya engelleyen bir engele sahip olduklarında, aynı yaştaki çocukların çoğundan önemli ölçüde daha fazla öğrenme güçlüğü çeken çok çeşitli öğrencileri içerir”. Özel Eğitim ihtiyaçları, “okul/eğitim” ilişkisiyle ilgili belirli bir durumla ilgili ihtiyaçlardır. Çoğu öğrencinin yaşamadığı engeller veya engellerle ilgilidir. Bu unvan engelli öğrenciler için ayrılmış değildir
_ İlgili öğrenciler şunları içerebilir.

- öğrencilerin şiddetli akademik zorlukları
- öğrenciler ile birlikte tekrarlanan devamsızlık için tıbbi sebepler
- öğrenciler ile birlikte öğrenme engellileri
- öğrenciler ile birlikte entelektüel erken gelişmişlik (aşırı yetenekli öğrenciler)
- öğrenciler ile birlikte engelliler

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- alofon öğrenciler, karşı karşıya yenisiyle _ öğrenme dili _
- öğrenciler zor durumda aile veya sosyal durumlar
- cezaevindeki öğrenciler

Teşhis ve SEN'lerin Eğitimsel Değerlendirmesi

SEN Teşhisi

Daha önce bahsedildiği gibi, öğrencileri belirli özel eğitim ihtiyaçları kategorilerine göre sınıflandırmak zordur. Ancak ICD-10 (Dünya Sağlık Örgütü, 2001) ve DSM IV (Amerikan Psikiyatri Birliği, 2001) gibi ulusal sınıflandırma yaklaşımları, bu tür farklı grupların var olduğunu, tutarlı bir şekilde tanımlanabileceklerini ve güvenilir ve geçerli değerlendirmelerin yapılabileceğini varsaymaktadır. Bir bireyi belirli bir teşhis kategorisine yerleştirmek için yapılabilir.

üç ana model için özel Eğitim değerlendirmeler ve müdahaleler :

- **Tıbbi model:** Eksiklik, sakatlık veya hastalık açısından bireysel farklılıklara odaklanır ve bozuklukları doğrudan tedaviler veya müdahalelerle bağlantılı şekillerde görür. Bu model, durumu düzeltmek için uygun müdahaleye yol açacak doğru teşhisi bulmayı amaçlar ve kategorilerin geçerli olmasını, bir öğrenciye hangi kategorinin uygulanması gerektiğini ve ardından hangi belirli müdahalelerin farklı şekilde etkili olduğunu sağlamak için bazı temel varsayımlarda bulunur. Bir öğrencinin farklı kategorileri ile gelişimdeki bireysel farklılıklar, çocuk içindeki faktörler ile çevresel veya sosyo-ekonomik faktörler gibi dış faktörler arasındaki karmaşık etkileşimlerin sonucudur. Benzer tespit edilen zorlukların farklı nedenleri olmalıdır, çünkü ima edilen birkaç faktör vardır _ Bazen, bazı öğrenciler bu bozulmadan daha fazlasına sahip olabilir _ Norwich (2007), pek çok alanda engellilik kategorilerinin yararlılığının sınırlı olduğu ve bu sınıflandırmaların daha fazla olduğu sonucuna varır.
- **Sosyal model:** Bu modelde, engellilik sosyal bir yapı olarak kabul edilir ve engellilik ve SEN ortaya çıktıkları bağlamda anlaşılmalıdır. Bu model, sosyal faktörlerin öğrenenleri birlikte etkilediğini varsayar ve bu damgalanmış gruplara cevabın, öğrenme zorluklarını önlemek ve bunlarla mücadele etmek için tüm okul yaklaşımları olduğunu varsayar. Değişen öğretme ve öğrenme koşulları, öğrenme ortamı düzenlemeleri teşvik edilir.

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- **Etkileşimci / Ekolojik modeller** : Etkileşimci/ekolojik model, gelişmekte olan çocuğa etki eden çeşitli güçleri hesaba katarak, çocuğun yaşamının belirli dönemlerinde onu her türlü zorluktan korumaya yardımcı olmak ya da tam tersine onu ya da özellikle savunmasız bırakmayı amaçlar.

Bu faktörler üç kategoride gruplandırılabilir: Çocuğa özgü faktörler (örneğin, genetik, hasar), çocuğun ev ve okul ortamındaki stres faktörleri ve destekler ve son olarak barınma veya engelliğe yönelik toplumsal tutumlar gibi daha geniş sosyoekonomik faktörler. Bu model temel olarak öğrencinin yetenekleriyle ilgili bireysel faktörlere odaklanır. Ancak, öğrencinin ihtiyaçlarını etkileyen ev ve okul faktörlerini de dikkate alır. Ayrıca zaman/gelişme de bu modelde dikkate alınan bir faktördür.

SEN'li çocukların yeterli desteği alabilmeleri için öncelikle ihtiyaçlarının doğru tespit edilmesini sağlamalıyız. Araştırmalar, gelişim bozukluğunu mümkün olan en erken aşamada tespit etmek ve erken teşhisi iyileştirerek zorlukların üstesinden gelme olasılığını artırmak için etkili tarama ve teşhis sistemlerine duyulan ihtiyacı göstermektedir.

Erken Çocuklukta Müdahale

Özel ihtiyaçlar Erken dönemde çeşitli farklılıkları kapsar. Özel gereksinimli çocukların eğitiminde üç kategori vardır.

- Fiziksel ve duyuşsal bozulma ihtiyaçlar
- Nörogelişimsel ihtiyaçlar
- Sosyo-duyuşsal / davranışsal ihtiyaçlar

kaliteli hizmetlerle erken müdahaleler çocuğun gelişimini iyileştirebilir ve olumlu sonuçlar doğurabilir. Engelli çocuklar (fiziksel, gelişimsel, öğrenme...) erken müdahale aldıklarında sağlık, dil ve iletişim, bilişsel gelişim ve sosyal ve duyuşsal gelişimde olumlu değişiklikler gösterirler.

Erken müdahale hizmetleri, ölçme ve değerlendirme, tarama, danışmanlık, aile eğitimi ve ev ziyaretlerini içerir. Erken müdahale önemlidir, çünkü öğrenme ve gelişme okul öncesi yıllarda en yüksek hızlardadır. Erken müdahalenin faydaları:

- Aileleri desteklemeye yardım edin: tüm aileye, çocuklara öğrenme ihtiyaçları konusunda yardımcı olacak araçları ve anlayışı sağlar
- Kolektif anlayış geliştirin: okulda gelişmiş sosyal başarı

Eğitici Ortamlar

Fiziksel ortam son derece önemlidir çünkü öğretme ve öğrenmenin kalitesini destekler ve geliştirir ve her yaştan ve yetenekten öğrencilerin katılımı ve özgüveninde önemli bir rol oynar. Özel eğitim ihtiyaçları ve engelli öğrenciler için öğrenme ortamının ihtiyaçlarına göre uyarlanması özellikle önemlidir: kaynakların açık bir şekilde etiketlenmesi gibi küçük ayarlamalardan sınıftaki mobilyaların yerleşimini değiştirmek gibi daha büyük değişikliklere kadar özel eğitim ihtiyaçları olan öğrencilerin katılımı, ilerlemesi ve sonuçları üzerinde önemli etkiler.

Bazılarına yürüme yardımcıları veya tekerlekli sandalye gerektirebileceğinden, sınıfta düzgün bir şekilde gezinmelerine yardımcı olmak için ek alan gerekebilir. Gürültüye, ışığa duyarlılık ve kaygı düzeylerinin düşürülmesine yönelik hususlar dikkate alınarak mekanın planlanması yapılmalıdır.

SEN sınıfları gerekmez özel kurulumlar o almak içine hesap dört anahtar alanlar :

- **Bilişsellik ve öğrenme** : Pratik duyuşsal veya fiziksel deneyimler gerekli olabilir
- **Davranışsal , duyuşsal ve sosyal** : SEN'li bazı öğrenciler, her aktivite için net sınırlar ve gezinmek için ek alan olan daha yapılandırılmış bir öğrenme ortamına ihtiyaç duyabilir. Öğrenciler arasındaki rahat alan, onlara sakinleşmeleri için güvenli bir yer sunacak şekilde ayarlanmalıdır. Bazı öğrenciler çabuk yorulur ve diğerlerinden daha sık dinlenmeye ihtiyaç duyar.
- **İletişim ve etkileşim** : Özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için fiziksel bir ortam aynı zamanda, dikkati dağıtmayan, ancak herhangi bir öğrenciye fikir ve duygularını ifade etme ve sınıf yaşamına katkıda bulunma fırsatı sunan bir alan sağlamayı amaçlamalıdır.
- **Duyuşsal ve / veya fiziksel** : Özel ilgi ile akustik ve aydınlatma koşullar öğrenci olarak gerekli olabilir bununla birlikte duyuşsal veya fiziksel bozukluklar etkilenebilir .

Eğitim Programları

SEN'li öğrenciler, diğer öğrencilere kıyasla daha fazla yardıma ve desteğe ihtiyaç duyarlar.

Kişiselleştirilmiş Eğitim Programları (IEP'ler)

IEP, öğrencilerin ilerleme kaydetmeleri ve akademik başarı elde etmeleri için ihtiyaç duydukları özel eğitim öğretim, destek ve hizmet programını ortaya koyan bir yol haritasıdır.

Özel Eğitim Katılım Programları

Özel eğitim kaynaştırma programlarında, öğretmenler her günün yarısından azında özel eğitim müfredatı kullanırlar. Özel ihtiyaçları olan öğrenciler, günün büyük bölümünü normal sınıflarda “dahil” olarak geçirirler. Öğretmenler ve yardımcıları, özel ihtiyaçları olan öğrencilerle oturmak ve daha büyük sınıfın bir parçası olarak onlarla birlikte çalışmak için hazırdır.

Kaynaştırma politikaları olan okullardaki özel eğitim öğretmenleri, zamanlarının çoğunu belirli öğrencilerle ilişkiler kurarak, onlara derslerde eşlik ederek ve yeterli destek ve fırsat görmelerini sağlayarak geçirir.

Kaynaştırma Özel Eğitim Öğrencileri

Özel eğitim öğrencilerinin kaynaştırılması kapsayıcılığa benzer, ancak normal sınıflarda geçirilen süreye gerek yoktur. Genellikle, özel eğitim öğrencilerinin normal sınıflara kaynaştırılması, ya öğrencinin başarılı olduğu sınırlı sayıda sınıfta ya da özel eğitim öğrencisinin diğer öğrencilerle sosyalleşmesine izin vermek için bir fırsat olarak yapılır.

Kaynaştırma okullarındaki özel eğitim öğretmenleri, normal öğretmenlerle birlikte ders verebilir, sınıflarda öğrencilere yardım etmek için zaman harcayabilir ve özel eğitim derslerini tek bir günde verebilir.

Bağımsız Özel Eğitim Programları

Bağımsız Özel Eğitim Programları

Kendi kendine yeten özel eğitim programlarında, öğrenciler günün tamamını olmasa da büyük bir kısmını özel eğitim öğrencileri için "bağımsız" bir sınıfta geçirirler. Aynı kampüste veya normal gelişim gösteren akranlarından tamamen farklı bir okulda bulunabilirler. Bu özel eğitim programları genellikle daha ağır engelli öğrenciler için etkilidir.

Eğitim Yöntemleri

Grup Çalışması

Yıkıcı ve içine kapanık davranışlar, bazı SEN öğrencileri için öğrenmenin önündeki engellerdir ve her öğrenci bu davranışları sergilemese de, büyük olasılıkla bir SEN sınıfında sergilenecektir. Grup çalışması, SEN öğretmenleri tarafından sınıfı meşgul etmek için kullanılan önemli bir öğretim tekniğidir ve sosyal katılımı teşvik eder. Sosyal beceriler, bir öğrencinin yaşının ötesinde, topluluklarıyla bütünleşmeleri ve kapsayıcı bir rol oynamaları gerektiğinde gerekli olduğundan çok önemlidir.

Grup çalışmasına gelince, iki seçenek vardır: karma yetenek ve yetenek gruplaması. Ancak öğrenciler, pasif öğrenciler olmalarını önleyecek tüm sınıf çalışması ve bireysel çalışma dahil olmak üzere bir dizi öğrenme bağlamına maruz bırakılmalıdır.

Bireysellik geliştirme

SEN öğretmenleri, öğrencilerin stres ve kaygı ile başa çıkmalarına yardımcı olmak için destekleyici bir ortam yaratmalıdır. Ayrıca, normal okullardaki öğrencilerin GCSE'lere ve A seviyelerine giden yolu görselleştirmelerine yardımcı olur ve özel okullardaki öğrencileri eğitim dışındaki hayata hazırlar. Kişi merkezli bir yaklaşım, onları öğrenmeleri hakkında tartışmaya dahil ederek, bağımsız olmalarını ve geleceklerini kontrol etmelerini destekler.

"Özel eğitim ihtiyaçları" geniş bir öğrenci grubunu kapsayan bir terim olduğundan - her birinin kendine özgü zorlukları veya engelleri vardır - farklılaştırılmış bir yaklaşım benimsemek, eğitimlerinden en iyi şekilde yararlanmalarını sağlamanın en iyi yoludur.

Tematik öğrenme

Bazı öğretim stilleri, bir SEN sınıfında daha etkilidir, bunlardan biri tematik yaklaşımdır. Bu öğretim tekniği, temel disiplinleri (okuma, matematik, bilim vb.) birleştirerek merkezi bir tema alır ve öğrencilerin konuyla ilgili halihazırda sahip oldukları bilgileri geliştirmelerine olanak tanıyan bir çerçeve oluşturur.

Örneğin, ana tema "Güçlü ve kudretli okyanuslar" olabilir ve her konu bu konuyla ilgili olabilir. İngilizce'de öğrenciler Gulliver'in Gezileri'ni çalışacak ve sanatta yuvarlanan dalgaları çizecekler ve biyoloji öğretmenleri korsanların yolculuğunu keşfeden tarih dersleriyle deniz yaşamının harika çeşitliliğini açıklayacaktır. Bunun gibi konular öğrencilerle alakalıdır çünkü bunlar kolayca ilişkilendirebilecekleri gerçek dünya örnekleridir. Tematik bir yaklaşım, öğrenmeyi bir bağlama oturtur ve öğrenciler için meraklarını ve öğrenme arzularını harekete geçirerek daha anlamlı hale getirir.

Olumlu davranışı pekiştirmek

SEN öğretim asistanı ile birlikte SEN öğretmenleri, olumlu davranışı teşvik eden ve ödüllendiren bir sınıf ortamı yaratmalıdır. Pekiştirme, en önemli davranış yönetimi stratejilerinden biridir ve üç temel biçimi vardır: kişisel, çabaya dayalı ve davranışa özel. Bir öğretmenin öğrencilerine hitap ettiği, ancak birinin sınıfta etrafa baktığı ve diğer öğrencilerin dikkatini dağıtmak üzere olduğu bir senaryo hayal edin. Bu SEN öğretmenleri için tanıdık bir durum olacaktır ve öğrencileri övmek için sinyaller kullanarak dersin akışını bozmamalarını sağlayabilirler. Örneğin, bir öğretmen öğrencinin dikkatini çekerken öğrencinin dikkatini çeker ve öğretmen onu basit bir başparmak yukarıya ya da gülümsemeyle pekiştirir. Bu davranışa özgü pekiştirme, diğer öğrencilerin dikkati dağılmadan doğru davranışı zorlar.

Etkili pekiştirme, olumlu davranışı sağlamanın en güçlü yollarından biri olsa da, liyakat sistemleri ve ödül atama sistemleri, SEN öğrencilerine hem sınıf içinde hem de dışında neyin kabul edilebilir olduğunu öğretmek için yararlı taktiklerdir.

ETÖ Öğretim Süreçlerinde Değerlendirme

Engelli öğrenciler, güçlü yanlarının yanı sıra benzersiz ihtiyaçları olan karmaşık öğrencilerdir.

- Değerlendirmeler, herhangi bir eğitim programının önemli bir bileşenidir.
- Engelli öğrencilerin bazı testler için düzenlemeye ihtiyacı vardır.
- Engelli öğrencilere hangi değerlendirmelerin verildiğini ve istenen sonuçları göz önünde bulundurmak önemlidir.
- Engelli öğrenciler, IEP'lerinin amaçları ve hedefleri hakkında, tipik olarak gelişmekte olan akranlarının karne aldığı sıklıkta güncellemeler alacaklardır.

Değerlendirme

Resmi değerlendirmeler, öğrencilerin ne öğrendiğini tespit etmek için sistematik yöntemlerdir. Gayri resmi değerlendirmeler, öğretmenler tarafından bir öğrencinin sınıftaki işlevsellik düzeyini belirlemek için kullanılan değerlendirmelerdir.

Konaklama

Uyarlamaların amacı, değerlendirmenin mümkün olduğu ölçüde öğrencinin bilgisine erişmesini sağlamaktır; amaç, engelin öğrencinin öğrenmesini nasıl etkilediğini göstermek değildir. Özürlülüğün değerlendirme sonuçlarını olumsuz etkilememesini sağlamak için düzenlemelere ihtiyaç vardır. Konaklama çeşitli kategorilere ayrılabilir:

- Süre: Ek süre, sık sık ara verilmesi, erken sonlandırma
- Malzemeler: Braille, Ses kaydı, büyük punto vb.
- Prosedürler: Yüksek sesle okunan test soruları, işaret dili kullanılarak yönergeler, yönergelerin yeniden yazılması, yanıtların dikte edilmesi vb.

Alternatif değerlendirme

Alternatif bir değerlendirme için belirleyici faktör, öğrencinin engelini doğasıdır, özellikle öğrencinin genel ifade değerlendirme ölçütlerinde bilgi ve beceriler konusunda eğitim almamasına neden olacak kadar ciddi olup olmadığıdır (örneğin, öğrencinin teste yer alan soru türlerini uyarlamalara ve değişikliklere rağmen tamamlayamaması)

Notlar ve Karneler

Karneler eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır ve engelli olanlar da dahil olmak üzere tüm öğrencilerin ilerleme hakkında bilgi veren bir karne almaları beklenir. Ciddi düzeyde engeli olan bazı öğrenciler, durumlarından dolayı içerikte ustalık gösteremeyeceklerdir. Bir alternatif, bu tür öğrenciler için sınıfın faaliyetleriyle ilgili olarak gerçekleştirmeleri gereken belirli faaliyetler hakkında bir sözleşme geliştirmektir. Belirtilen bu etkinlikleri tamamlamaları halinde belli bir not alacaklardır.

Aşağıdaki sorular (Johnson, Thurlow, Cosia ve Bremer, 2005'in çalışmalarının rehberliğinde), özel eğitim için uygun olan öğrenciler için alternatif mezuniyet yolları düşünüldüğünde bir rehber olarak kullanılabilir:

- Öğrencinin engeli nedir?
- Öğrencinin engeli, mezuniyet gerekliliklerinin uyumlaştırma olmadan tamamlanmasını nasıl sınırlandırıyor veya potansiyel olarak sınırlandırıyor?
- Standart bir diploma alırken sınıfta hangi düzenlemelere izin verilir?
- Çıkış testi gerekli mi?
- Çıkış sınavına girerken hangi kolaylıklara izin verilir?
- Öğrenci, test sorularıyla uyumlu talimat alacak mı?
- Alternatif diplomalar mevcut mu? Eğer öyleyse, her birinin gereksinimleri, özellikleri, avantajları ve dezavantajları nelerdir?

- Portfolyolar veya diğer projeler, diplomaya giden isteğe bağlı bir yol olarak öğrenci öğreniminin ve becerilerinin göstergesi olarak kabul ediliyor mu?
- Mezuniyet için federal olarak zorunlu kılınan standartlaştırılmış değerlendirmelerin başarıyla tamamlanması gerekli midir?
- Standartlaştırılmış değerlendirmelerin başarıyla tamamlanmasının alternatifleri nelerdir?

Engelli öğrencilerin test edilmesi ve notlandırılması tartışmalıdır. Test etmenin ve not vermenin amacı, öğrencilerin ve velilerin, öğrencinin müfredattaki ilerlemesini anlamalarına yardımcı olmaktır. Pek çok engelli öğrencinin müfredata erişmek için ek yardıma ihtiyacı yoktur ve normal gelişim gösteren öğrencilerle aynı şekilde notlar verilebilir. Ancak diğerleri, test edilecekleri bilgilere erişim ve derecelendirmede değişiklikler için ek desteğe ihtiyaç duyar. Bazı engelli öğrenciler için mezuniyet, tüm öğrenciler için öngörülen bölge gerekliliklerine bağlı olarak zorlayıcı olabilir. Sadece mezuniyet için değil, zorunlu değerlendirmeler için de kolaylıkların dikkate alınması önemlidir. Bir öğrencinin ne tür konaklamaya ihtiyaç duyduğuna ilişkin karar, bir IEP ekibinin sorumluluğundadır ve engeline göre değil, öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına göre kara verilmesi gerekir.

ETÖ YOL HARİTASI

Tüm öğrencilerin sahip oldukları yetenekler, beceri alanları ve özellikleri bakımından bireysel farklılıkları bulunmaktadır. Kimi öğrenciler akademik becerileri daha hızlı öğrenebilirken, kimileri öğrenme sürecinde daha çok desteğe, uyarlamaya ve/veya tekrara gereksinim duyabilmektedir (Akçamete, 2012). Bireysel farklılıkların olması, tipik gelişim gösteren öğrencilerde de özel gereksinimli öğrencilerde olağandır. Ancak tipik gelişim gösteren öğrencilerin birbirleriyle farklılıklarından daha çok benzerlikleri bulunurken, özel gereksinimli öğrencilerin benzerliklerinden daha çok farklılıkları bulunmakta ve bu da öğrencilerin sahip olduğu ortalama beceriler, yeteneklerden sapmasına neden olmaktadır. Örneğin, özel gereksinimli bir öğrencinin düşünme, görme, işitme, konuşma, sosyalleşme veya hareket etmede sorunları veya özel yetenekleri olabilmekte zaman zaman ise yetersizlikler veya özel yetenekler ile ilgili kombinasyonlar oluşabilmektedir (Hallahan, et al., 2015).

Eğitim süreçleri içinde öğrencilerin desteklenmesi, kendilerine rehberlik edilmesi gerekmektedir. Özel gereksinimli öğrencilerin eğitimlerinde sınıf genelinin de düşünülerek evrensel tasarım tabanlı öğretim yapılması, ders planlarının hazırlanması kritik önemdedir. ETÖ, öğrencileri öğrenme süreçlerine dahil etmenin birçok farklı yolunu içermektedir. Her öğrenci kendi öğrenme stili, yetenekleri ve çeşitli öğrenme fırsatlarıyla öğrenme süreçlerine katılma yolunda benzersizdir. Bazı öğrenciler bireysel/yalnız

çalışmayı tercih ederken, diğer öğrenciler grup çalışmasını tercih edebilmektedir. Bazı öğrenciler yapılandırılmamış, açık uçlu, son derece öznel görevleri tercih ederken, diğerleri yapılandırılmış, nesnel görevleri tercih edebilmektedir. Öğrencilerin eğitim süreçlerine katılımı artırmak için, öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini çekmeleri, çabalarını sürdürmelerine ve bir hedefe doğru ısrar etmelerine yardımcı olmaları ve öğrenme davranışlarını kendi kendine düzenlemeleri gerekir (National Center on Universal Design for Learning, 2011).

ETÖ ÖZELLİKLERİ

Evrensel tasarım kavramı başlangıçta erişilebilir veya engelsiz tasarım kavramlarından geliştirildiğinden, evrensel tasarım, öncelikle özel gereksinimli bireylere odaklanan stratejik bir düzenlemedir. Uzmanlar daha sonra eğitim alanında bu ilkeler üzerinde çalışarak “öğrenmede evrensel tasarım” uyarlamaları yapmışlardır.

Öğrenmede evrensel tasarım merkezine öğrenciyi almaktadır, ayrıca bireyin tüm gereksinimleri ile ilgili erişilebilir öğrenme alanları düzenleyerek herkes için adil ve erişilebilir eğitim sunmayı hedeflemektedir. Evrensel tasarım ilkeleri genellikle uygulanması gereken açıklamaları belirtmektedir. Evrensel tasarım, tasarım araçları, ürünleri ve yöntemleri geliştirmede genellikle doğrulanabilir ve basit olan somut açıklamalar yapmakta ve paydaşlara hedefler koymaktadır. Bu hedef doğrultusunda öğrencilere sunulacak eğitim ortamının ve durumlarının evrensel tasarım ilkeleri temelinde organize edilmesini amaçlayan ilkeler aşağıdaki gibidir (Arslan, 2017; Ünlüol Ünal, Karal, Tan, 2020);

1. *Öğrenciyi merkeze alması*; Evrensel tasarıma dayalı öğrenme süreci, öğrenciyi merkeze alan eğitim programının uygulanmasını vurgulayan bir eğitim tasarımıdır (Eaglaton, 2008). Bu eğitim tasarımında tüm öğrenciler için belirlenmiş genel hedefler ve içerik yerine öğrencilerin yetersizlikleri, yetenekli olduğu alanlar ve ilgilerine göre farklılaşan konu, etkinlik ve ev ödevleri ön plana çıkmaktadır (Rose, 2000; Arslan, 2017).

2. *Öğrenmeye engel olan etmenlerin en aza indirilmesi ve tüm öğrencilerin öğrenme süreçlerine katılımlarının sağlanması*. Evrensel tasarım felsefesiyle temellendirilmiş öğrenim süreci, öğrencilerin sahip oldukları bireysel farklılıkları nedeniyle sınıf içi etkinliklerde, derslerde ve ödev yaparken güçlük yaşamaları ihtimaline karşı bu güçlüklerin önceden belirlenmesini, eğitim öğretim etkinliklerinin öğrencilerin karşılaşılabilecekleri güçlükleri aşmalarını sağlayacak şekilde planlanması gerektiğini savunmaktadır (Meo, 2008). Öğrencilerin karşılaşılabileceği öğrenme güçlükleri belirlendiğinde ve bu güçlüklerle başa çıkmalarına destek olacak alternatif ödevler, etkinlikler, çalışmalar planlandığında tüm öğrenciler kendi gereksinimlerine uygun adil, eşit bir şekilde öğrenebilirler (Rose, 2001; Arslan, 2017).

3. *Gereksinimlere cevap veren ve esnek program*; Evrensel tasarım temelli eğitim programları öğrencilerin gereksinimlerine cevap veren ve esnek bir yaklaşım sergileyen bir şekilde planlanmaktadır. Dolayısıyla evrensel tasarım temelli eğitim programları, sadece öğretmenlere bilgiyi sunmada değil aynı zamanda, öğrencilerin kazandıkları yeterlilik, bilgi ve becerileri göstermede ve öğrencilerin öğrenme süreçlerine katılımlarını destekleme ile ilgili alternatiflerde sunmaktadır (Ralabate, 2011; Arslan, 2017). Esnek olmayan, katı programlar, öğretim süreçleri, materyaller, etkinlikler ve metotlar sınıftaki bazı öğrencilerin öğrenmelerine engel olabilmektedir (Hitchcock, Meyer, Rose, & Jackson, 2002; Ünlüol Ünal, Karal, Tan, 2020).

4. *Bireysel farklılıklara göre alternatifler sunmak*; Evrensel tasarım temelli programlar herkes tek kalıba sığar (one size-fits-all) düşüncesine karşı çıkmaktadır. Bu öğrenme süreci esnek olma, öğrencilerin gereksinimlerine, öğrenme tarzlarına ve tercihlerine uygun olacak şekilde daha bireysel ve alternatiflerin de ön planda olması gerektiği felsefesini savunmaktadır (Rose, 2000; Rose, 2001; Arslan, 2017). Bireylere gereksinimleri duydukları konularda farklı uygulamalar sunmak sadece ek desteğe gereksinimi olan öğrenciye değil aynı zamanda herkesin içinde bulunduğu duruma göre seçim yapma imkanı sunmaktadır (Rose, 2000; Ünlüol Ünal, Karal, Tan, 2020).

öğrenmede evrensel tasarım temelli programlar sadece sınıftaki ortalama öğrencileri değil, aynı zamanda tüm öğrenciler için eğitim programının veya ortamının getirdiği dezavantajlı durumu ortadan kaldırarak bireyin gereksinim duyduğu desteğin sağlanmasını hedefler. Öğrenme için evrensel tasarım; erişilebilir, her birey için, her ortamda uyarlanabilir, ihtiyaca yönelik öğretim programlarının tasarlanabildiği, bireysel gereksinimlerin merkeze konduğu bir bakış açısı kazanımıdır.

öğrenmede evrensel tasarımdan kimler yararlanır?

- ◆ Uluslararası öğrenciler (iki dil problemi yaşayan öğrenciler),
- ◆ Her yaştan öğrenciler (okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, üniversite),
- ◆ Yetersizliği olan öğrenciler,
- ◆ Öğretme stili, öğrencinin tercih ettiği öğrenme stiliyle tutarsız olan bir öğretmen,
- ◆ Tüm öğrenci ve tüm öğretmenler

Öğrenmede evrensel tasarımın dikkate alındığı eğitim ortamlarında;

*Yetenek, yaş ya da gereksinim türüne bakılmaksızın herkes için en verimli olacak şekilde ortam düzenlenmiştir.

*Ortam bu ortamdan faydalanmak isteyen tüm herkese uygun olarak tasarlanmıştır.

*Bireyin bağımsız olarak katılımını destekleyicidir.

*Her öğrencinin bilgiye ulaşma fırsatı vardır.

*Öğrenci, birden farklı biçimde kendini ifade edebilir.

*Öğrenme ortamında öğrenci ve öğretmen arasında birden çok etkileşim aracı vardır.

*Öğretmen, bireyin gereksinimlerini belirler ve buna yönelik anlaşılır net ifadelerle destek sunar.

*Tüm öğrenciler için işe yarayan öğretimsel yöntemler, araç ile materyaller, müfredat geliştirme ve değerlendirme biçimleri düşünülmüş buna yönelik gerekli uyarlamalar yapılmıştır.

Öğrenmede evrensel tasarımı kullanarak öğrenmenin önündeki engellerin; öğrencide değil, ortamın tasarımında, uyarlanmamış müfredatta, uygun yöntem ve tekniğin benimsenmemiş olmasından kaynaklı olduğu düşünülür. Öğrenmede evrensel tasarım, kanıta dayalı ve nöroloji temelli bir uygulamadır ve teknolojiyle de desteklenir. Öğrenmede evrensel tasarımın diğer uyarlamalara göre en büyük ayırt ediciliği süreç temelli, öğrenci ihtiyacı odaklı ve her öğrencinin öğrenebileceği şekilde etkileşimlere uygun olmasıdır. Ayrıca her aşamada teknolojinin doğru kullanımı öğrenmelerdeki kalıcılığı desteklemektedir. Bu da öğrencinin motivasyonunu güçlendirerek aktif katılımını beraberinde getirir.

Öğrenmede Evrensel Tasarımın Prensipleri

- ◆ Temel içeriği ve öğrenciye verilen herhangi bir geri bildirimini açıkça ifade edin.
- ◆ Öğrenme için doğal destekleri entegre edin (örn. çalışma arkadaşı olarak).
- ◆ Materyali sunarken çeşitli öğretim yöntemleri kullanın.
- ◆ Temel eğitimin içeriğinin anlaşıldığını göstermek için birden fazla yönetime izin verin.
- ◆ Erişilebilirliği artırmak için teknolojiyi kullanın,
- ◆ Öğrencileri herhangi bir soru/endişeleri olduğunda öğretmenle iletişime geçmesini teşvik edin.

Evrensel tasarım, tahmin edilenin aksine herkes için tek çözüm anlayışına karşı çıkmaktadır. Evrensel tasarıma dayalı öğrenmenin temelini esneklik ve öğrencilerin ihtiyaçlarına, öğrenme stillerine ve tercihlerine uygun olacak şekilde alternatiflerin göz önünde bulundurulması anlayışı oluşturmaktadır

(Rose, 2000; Rose, 2001). Bireylere alternatif uygulamalar sunmak sadece ihtiyaç hisseden kişiye değil, aynı zamanda herkese durumuna göre seçim yapma imkanı sunar (Rose,2000).

Evrensel olarak tasarlanmış eğitim programlarının amacı, ortaya koymuş oldukları ilkeleri öğretimin tüm aşamalarında uygulamaya geçirerek çok farklı özelliklere sahip öğrencilerin öğrenme düzeyini üst seviyelere çıkarmaktır (Burgstahler, 2007a). Ayrıca evrensel tasarım, kendi öğrenme ihtiyaçlarını belirleyebilen, kendi öğrenme sürecini izleyebilen ve bir görevi yerine getirirken kendi ilgi, çaba ve o görevi tamamlama konusundaki ısrarını düzenleyip sürdürebilen uzman öğrenciler yetiştirmeyi amaçlamaktadır (Ralabate, 2011). Uzman öğrencilerin sahip olması gereken üç temel özellik, bilgili olması, stratejik olması, yüksek öğrenme motivasyonuna sahip olmasıdır (Ulusal Merkez Öğrenme için Evrensel Tasarım, 2011). Bu sebeple eğitim programları tasarlanırken bu amacı gerçekleştirmeye dönük olarak tasarlanır (Burgstahler, 2007a; Hitchcock & Stahl, 2003).

Evrensel olarak tasarlanmış eğitim programları amaçlar, öğretim yöntemleri, öğretim materyalleri ve değerlendirme olmak üzere dört temel öğeden oluşmaktadır. Aşağıda bu öğelerde bulunması gereken özellikler hakkında açıklayıcı bilgiler sunulmuştur:

Amaçlar, öğrencilerin öğretim sürecinin sonunda kazanması beklenen bilgi, beceri ve tutumları ifade eden öğrenme hedefleridir (Ralabate, 2016). Amaçlar, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulunduracak şekilde esnek yazılır ve öğrenci özelliklerine göre değiştirilebilir bir yapıya sahiptir. Amaçların bu şekilde esnek yazılması ise öğretmenlere araç-gereç ve yöntem konusunda daha fazla seçenek sunma ve alternatifleri göz önünde bulundurma imkanı sunar. Geleneksel programların tersine amaçlar, içerik ve performans hedef odaklı değil; uzman öğrenciler yetiştirecek şekilde herkesin ulaşabileceği üst düzey öğrenme beklentilerini içerecek şekilde öğrenme hedefi odaklı yazılır (UDLCENTER, 2017c).

Öğretim yöntemleri, öğretmenlerin öğrenmeyi sağlayabilmek amacıyla gerçekleştirdikleri öğretim uygulamalarını ifade etmektedir. Evrensel tasarıma dayalı eğitim programlarında öğretim yöntemleri, uygun öğrenme yaşantılarını sağlayacak şekilde esnek ve yeteri kadar farklılaştırılmıştır. Öğretim yöntemleri seçilirken aynı zamanda öğrenciler için zorlayıcı olmasına ve tüm öğrencileri desteklemesine dikkat edilir (Hitchcock, Meyer, Rose, & Jackson, 2002). Bu tasarıma göre tüm öğrenciler için uygun bir yöntemden söz edilemez. Evrensel tasarıma dayalı öğrenmenin uygulandığı sınıflarda bilgiyi sunmada, öğrencinin sahip olduğu bilgiyi ifade etmesini sağlamada ve öğrenci katılımını desteklemede çoklu yollara başvurulur (Burgstahler, 2007a). Evrensel tasarıma dayalı öğrenmeyi temele alan eğitim programlarının öğretme-öğrenme süreçleri planlanırken doğrudan öğretim modellerine ilaveten soru-cevap, alıştırma ve tekrar, tartışma, karşılıklı öğretim, işbirliğine dayalı öğrenme, zihinsel modelleme ve problem çözme, buluş yoluyla öğretim, araştırma inceleme, örnek olay gibi öğretim uygulamalarına da yer verilir (Ralabate, 2016).

Öğretim materyalleri, eğitim programının üçüncü ögesi olup diğer öğelerde olduğu gibi esneklik ilkesini göz önünde bulundurularak tasarlanır. Evrensel olarak tasarlanmış eğitim programlarında öğretmenler materyalleri esnek bir biçimde ve içeriğin çoklu temsilini sağlamayacak şekilde tasarlar. Esnek ve çoklu materyaller görsel, işitsel, okuma veya motor becerileri bakımından sıkıntı çeken öğrencilerin içeriğe ulaşmalarında onlara destek olabilecek araçları seçmelerine olanak sağlar (Hitchcock, Meyer, Rose, & Jackson, 2002).

Değerlendirme, evrensel olarak tasarlanmış eğitim programlarında öğrencilerin bilgi, beceri ve motivasyon düzeylerini belirleyebilmek amacıyla çeşitli ölçme araçlarını kullanarak öğrencilerin performansları hakkında bilgi toplama süreci olarak görülür (UDL CENTER, 2017c). Ölçme araçları, öğretmenlerin öğretimi düzenlemeleri ve öğrencilerin öğrenme düzeylerini üst düzeye çıkarabilmeleri için gerekli olan doğru ve sürekli bilgiyi sağlama konusunda yeterince esnek bir şekilde tasarlanır (Hitchcock, Meyer, Rose, & Jackson, 2002). Öğrenme sürecinde öğrencileri kaydetmiş oldukları ilerleme sürekli olarak değerlendirilir ve öğrencilere anında dönütler verilir. Evrensel olarak tasarlanmış eğitim programlarında sadece bireysel değerlendirme yapılmaz, aynı zamanda grup performansları da değerlendirilir. Öğrencilerin sahip oldukları performansları göstermelerini sağlamada sadece geleneksel ölçme araçları kullanılmaz, portfolyo değerlendirme, sunumlar, gösteriler, grup ürünleri, makaleler gibi çoklu değerlendirme araçları kullanılabilir (Burgstahler, 2007a).

UDL, öğretimin birçok bileşenini hesaba katar:

- genel ve özel beklentiler ve öğrenme hedefleri
- öğretim stratejileri ve öğrenme durumları
- pedagojik materyaller
- teknolojik araçlar
- öğrenme durumlarından kaynaklanan çeşitli öğrenci ürünleri
- ölçme ve Değerlendirme

Uygulamada Neler Yapılabilir?

- Öğrenci derste bazı notları ya da içeriği kaçırdı, öğrencilerin kendilerinin olacağı materyalleri "almasına" izin verilebilir.

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Kılavuzlu notların kullanılması, öğrencilerin notları kopyalamadan temel kavramları dinlemelerini sağlar.
- Ders içerisinde, akran danışmanlığı, grup tartışmaları ve işbirlikçi öğrenme durumlarını kullanabilirsiniz.
- Sınıftaki materyalleri, öğrencilerin gereksinimlerine, taleplerine ve güncel olaylara göre güncelleyebilirsiniz.
- Açıkça tanımlanmış ders gereksinimleri ile kapsamlı bir müfredat sağlamak çok önemlidir.
- Sık sık öğretim yöntemlerini değiştirebilirsiniz. Canlandırmalar, broşürler, işitsel ve görsel destekler sağlanabilir.
- Herhangi bir geri bildirim veya yönergeyi netleştirmek önemlidir. Çok sık sorular sorulabilir ve birden fazla örnek kullanılabilir.
- Yeni bir konuyu daha önce öğrenilmiş bir konuyla veya gerçek hayattan bir örnekle ilişkilendirebilirsiniz.
- Öğrencilerin dersleri teybe kaydetmesine izin verilebilir böylece takip etmeye odaklanabilirler ya da sonrasında notlar verilebilir.
- Öğrencinin konuyla ilgili bilgisini alternatif yollarla göstermesine izin verilebilir.
- Uyarlanabilir teknolojinin kullanımına izin verilmeli ve teşvik edilmelidir.
- Çalışma kılavuzları geliştirilebilir.
- Daha sık kısa sınavlar yapılabilir.

Okullarda ve sınıflarda birçok farklı amaç için birçok program gelip geçmiştir. Belki de uygun maliyetli değillerdi. Belki de çok açık uçluydular ya da kuralcı. Belki de okulun misyon ve değerlerine uymuyorlardı. ETÖ, takip edilmesi gereken bir dizi ilke, geliştirilen bir program değil bir düşünme biçimidir. ETÖ, başarıya değer veren herhangi bir okul için geçen bir trend değil tüm öğrenciler için kapsayıcılığa önem veren bir düşünce biçimidir.

Çoklu Katılım Araçları Sağlamak

ETÖ, öğrencileri öğrenmeye dahil etmenin birçok farklı yolunu içerir. Her öğrenci benzersizdir; öğrenme stilinde, yeteneklerinde ve çeşitli öğrenme fırsatlarına katılma yollarında. Bazıları yalnız çalışmayı tercih ederken, diğerleri grup çalışmasını tercih eder. Bazıları açık-son derece öznel görevler, diğerleri ise yapılandırılmış, nesnel görevleri tercih eder. Katılımı artırmak için öğretmenlerin öğrencilerin ilgisini çekmesi ve aynı zamanda sürdürmelerine yardımcı olması gerekir, aynı zamanda bir amaca yönelik çaba gösterme ve ısrar etme ve öğrenme davranışlarını kendi kendine düzenleme becerilerine sahip olmasını destekleyebilmelidir. Öğrencilerin ilgisini etkin bir şekilde çekmenin şeklini ayarlamak için dikkat dağıtıcıları ve rahatsızlığı azaltmak önemlidir. Bazı öğrenciler dikkatlerini verilen bir göreve kolayca odaklayabilirler, oysa diğerleri, ortamdaki dikkat dağıtıcı unsurları filtrelemekte daha fazla zorluk çeker, bazıları rahatsızlık veya sıkıntıya neden olabilir. Bunun için ortamda yer alan birçok faktör vardır. Sınıfın fiziksel ve duygusal olarak rahat bir ortam olması temel kuraldır. Fiziksel olarak, ortamın sıcaklığı, aydınlatması, eşyaların uygunluğu tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını dikkate alacak düzende olması önemlidir. Duygusal olarak, sınıfı destekleyici olmak, alay konusu olmama, ve yargılama olmadan cesaretlendirici olma gibi özellikleri içerir. Her öğrencinin cesareti için teşvik edilmeli, ancak zorda bırakılmamalıdır.

İlgi Çekme Seçenekleri

Öğrencilerin ilgilerini yakalamanın ve onları katılmaya teşvik etmenin en etkili yollarından biri önemli bilgilere seçim ve özerklik sağlamaktır. Öğrencilerin, bir görevi yerine getirmeleri için kullanılan araç-gereçler ve öğrenmelerini göstermek için oluşturdukları ürünleri dizey edebilmek için işlenecek olan süreç önemlidir. Öğrencilere seçenek sunmak ilgilerinin çekilmesini destekler. Seçimler uygun olduğu sürece - çok kolay değil ve çok zorlayıcı—seçenek sağlamak ilgiyi ve katılımı artırır. Öğrencilerin ilgisini çekmenin bir başka önemli yolu da ilgili, değerli, özgün faaliyetlerdir. Öğrencilere matematikte bölme problemlerini tamamlama amacıyla çalışmayı öğretmek istiyoruz. Burada, bir çalışma sayfası veya test yapmak yerine bir pasta getirmek ve onlara pasta üzerinden işlemi öğretmek çok daha kalıcı ve ilgi çekici olur. Pastadan her öğrencinin eşit bir parça alacağı şekilde bir etkinlik yapmak, matematikte bölme problemi ile ilgilidir ve öğrenmelerini destekler. Öğrencinin gerçek yaşamından yola çıkarak öğretmeye çalışmak ilgisinin işlenen konu üzerinde olmasını sağlar. Sebze bahçesi nasıl bölünmelidir? Bir tarifi ikiye katlayabilir miyim ya da ikiye bölebilir miyim? Banyo zeminini kaplamak için ne kadar karoya ihtiyacım var? Bu etkinlikler, kültürel olarak ilgili olduğu kadar sosyal, gelişimsel ve bireysel olarak da uygundur.

Çaba ve Sabat Etmeyi Sürdürmek İçin Seçenekler

Öğretmen bir öğrencinin ilgisini çektiğinde, öğrencinin derste sabırlı olmasına yardımcı olması önemlidir. Bir görev üzerinde sürdürülen çaba, sık sık tekrar ziyaret edilerek artırılabilir. Öğrencinin hedef için çabalayabilmesi için hedefler ve hedefe yönelik adımlar öğrencinin özelliğine göre ayarlanırsa daha fazla çaba ve sabır göstermesine neden olur. Değişen kaynaklar ve değişen materyaller etkileşimi yenileyebilir. İşbirliğini teşvik etmek ve dikkatlice yapılandırılmış gruplar aracılığıyla iletişim, öğrencilerin birbirlerine rehberlik etmelerine yardımcı olur. Sık sık geri bildirim sağlamak ve öğrenciye ne kadar ilerleme kaydettiğinin göstermek ve ne kadar kaldığını göstermek çaba ve sabretme davranışlarını destekleyecektir.

Öz Düzenleme Seçenekleri

Öğrencilerin kendi öğrenme davranışlarını düzenleyebilmeleri için bu davranışların ne olduğunu ve nasıl geliştirilebileceğini bilmeleri gerekir. Bir öğretmen olarak, bir öğrenci için her etkili strateji bulduğunuzda, öğrencinin stratejiden haberdar edilmesi önemlidir. Öğrenciler, güçlü yönleri, ihtiyaçları ve en iyi yanları hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olurlarsa, kendi kendine öğrenme de dahil olmak üzere stratejileri kullanma ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu o kadar fazla üstlenebilme becerisine sahip olacaklardır. Bu bilgiler performanslarını ve ilerlemelerini düzenler. Öğrencinin kendini tanıması gereken alanlar, dışsal ve içsel motive edicileri, kişisel başa çıkma becerilerini, öz değerlendirme ve öz-yansıtma becerilerini etkiler. Bazı dışsal motive ediciler, notlar, ödüller (örneğin, ekstra tenefüs, bilgisayar zamanı) olabilir. Bazı içsel motive ediciler, bir aferin, konuyla ilgili heyecan veya meydan okuma hissi. Başa çıkma becerileri de, öğrencilerin dikkatlerini yoğunlaştırmalarına veya bunaltıcı durumlarda çalışmalarına yardımcı olan çizim veya karalamalar yapma, sakız çiğneme, bir akran veya danışmanla konuşma ve yazma olabilir. Öz değerlendirme ve öz yansıtma geliştirmek zordur. İnsanlar için kolay değildir kendilerine objektif olarak bakmak ve nasıl oldukları konusunda dürüst ve spesifik olmak. Öğretmenler, öğrencilerin değerlendirme yapmasına yardımcı olan destekleyiciler, kendilerini kontrol edebilecekleri kontrol listeleri hazırlayabilirler. Kendi performanslarını ve iyileştirmenin yollarını yansıtırlar. Bağımsızlığı teşvik etmek genellikle motivasyonu ve katılımı artırır. Her yaşta, öğrenciler yeni bir görevi kendileri üstlenmeye hazırdır. Burada çocuğun yaşına göre görevler verilerek kendilerini düzenleme becerileri geliştirilebilir. Öğretmenin rolü, mikro yönetim değil, iskele kurmak ve rehberlik etmektir.

Değerlendirmeler

Öğrenciler ile nasıl etkileşimde bulunacağımızı düşünürken akılda tutulması gereken birkaç nokta vardır. İnsan eşsiz ve dinamiktir. Ortak noktaları paylaşırsalar bile hiçbir iki öğrenci aynı şekilde meşgul olmaz. Tek yumurta ikizlerinin bile, benzersizliklerini şekillendiren farklı bakış açıları ve deneyimleri vardır.

Hiçbir iki öğrenci birbirine benzemez. Öğrencilerinizin ilgi alanlarını yakalamak için harika bir yolunuz olduğunda, yine de ihtiyacınız olan taze, yeni ve yaşa uygun tutmanın yeni yollarını aramaya devam etmektir. Öğrencileri değerlendirirken, kültürel özellikleri, öğrenme biçimleri, yeterlilikleri, sınırlılıkları düşünülerek farklı yöntemler ile değerlendirmek uygun olabilir. Bir öğrencinin yazılı anlatımı çok iyi iken diğerinin sözel ifadesi daha iyi olabilir. Bu durumda öğrenilen beceri ile ilgili olarak bir öğrenciyi yazılı olarak, diğerinin sözlü olarak değerlendirebilirsiniz.

Öğrenmede evrensel tasarım, öğretmen, öğrencinin öğrenme sürecini izlerken bilgiye erişim yöntemini kontrol eder ve etkili yöntemleri başlatır. Unutulmamalıdır ki, öğrenmede evrensel tasarım akademik zorlukları ortadan kaldırmak için değil; erişim engellerini ortadan kaldırmak içindir. Özetle , öğrenmede evrensel tasarım sadece iyi öğretimdir.

ETÖ Prensiplerine göre Ders Planı Oluşturma

ETÖ prensiplerine göre dersi planlama, sınıfınızdaki öğrencilere farklı öğrenme durumlarına göre tasarlanmış biri öğretim sunmak için oldukça yardımcıdır. ETÖ ilkelerini baz alan bir plan hazırlamaya karar verdiğinizde iyi öğretim için gereken ilk adımı atmış olursunuz. Zaten aşına olduğunuz ders planlarınızı, geleneksellikten uzak şekilde yaratıcı, hem süreç hem de sonuç odaklı ve aynı zamanda ETÖ penceresinden bakarak hazırlamanız öğretiminizin kalitesini yükseltecektir. Bu kısımda sizlere ETÖ ilkelerine göre ders planı hazırlamaya dair bir çerçeve sunmak hedeflenmiştir.

Çıktı 1’de sizlere istediğiniz zaman indirip kullanabileceğiniz boş bir plan verilmiştir. Hemen altında da örnek bir plan yer almaktadır. Farklı derslerden oluşan plan örneklerine de UDL4U projemizin web sayfasında (<http://udl4u-project.eu/>) bulunan linkten ulaşabilirsiniz. Proje ortak ülkelerinin her birindeki farklı branşlardan öğretmenlerin geliştirdiği bu planları inceleyebilir, amacınıza uygun olanları seçip indirebilir ve üzerinde düzenlemeler yapabilirsiniz. Unutmayın ki ETÖ ders planı, öğrenmeyi tüm öğrencilerde %100 gerçekleştirme garantisi veren bir sihirli değnek değildir. Ancak ETÖ ilkelerine göre hazırlayıp sunduğunuz bir ders, öğrencilerin tamamen kendi tarzlarında ve hızlarında öğrenme deneyimi yaşamasına, derse aktif katılmasına ve verimliliğe katkı sağlar. Yani sadece linkteki bir planı alıp onu olduğu gibi uygulamanız durumunda bu faydaları göremeyebilirsiniz. Önceki kısımda ve daha da önce IO1’de açıklanan ilkeler ışığında kendi sınıfınızdaki öğrencilerin özelliklerine göre bu planları gerektiğinde değiştirmeli ya da yeniden yapılandırmanız.

Planınızı geliştirirken sık sık kendinize ‘bu dersle ilgili öğrencilerimden öncelikli beklentilerim ne?’ sorusunu sormanız gereklidir. Her adımda bu soruyu kendinize sormanız, hedefe ulaşabilmek için öğrencilerin önündeki engelleri kaldırabilecek yol ve yöntemleri bulmanızı sağlayacaktır. Bunun için de öncelikle öğrencilerin ön öğrenmelerini, motivasyon kaynaklarını, öğrenme ve tepkide bulunma yollarını öğrenmelisiniz.

Bir dersin temel hedefini belirledikten sonra, bu hedefi gerçekleştirebilmede öğrencilerinizin bireysel farklılıkları olacaktır. Bazıları konu ya da beceri için ön bilgiye ve önkoşullara sahipken, bir diğeri olmayabilir. Bazıları kendini yazılı olarak çok iyi ifade edebilirken, diğeri bildiklerini yazılı ifade etmekte zorlanabilir. Bazıları derse motivasyonu yüksek şekilde başlayabilirken, bazıları odaklanmada sorun yaşayabilir. Hedeflerin, değerlendirmelerin, yöntemlerin, materyallerin ve ortamın tasarımında esnek seçenekler oluşturabilir ve bunları tüm öğrencileriniz için kullanılabilir hale getirebilirsiniz. İşte ETÖ ilkelerine göre hazırlanmış bir ders planının en güçlü ve farklı yönü sadece ortalama performans gösteren öğrencilere göre sınıftaki her bir öğrencinin (daha zor öğrenen dahil) kendi öğrenme özelliklerine uygun ulaşılabilir erişilebilir hedefler, materyaller, performans göstergeleri, görevler bulabilmesidir. Böylece geleneksel şekilde hazırlanmış dersin öğrenmede güçlük yaşayan ya da zaten anlatacağınız konuya çoktan hakim olan öğrenciye hitap edememesi riskini ETÖ ders planında yaşamazsınız. Bunu bir örnekle açıklayalım:

Dersinizin bir meyve tabağı olduğunu düşünün. Meyvelerin çeşitliliği (üzüm, elma, ananas, muz...), sunumun çeşitliliği (kimi ısırarak, kimi dilimlenmiş kimi püre, kimi de suyunu içerek), doyduğunu ya da yemek istemediğini belirtebilmek için kendini ifade edebilme çeşitliliği ne kadar çoksa, ders sırasında sürprizlerle karşılaşma riski o kadar az olur. Hangi meyveleri sevdiklerini ya da meyve sevip sevmediklerini belirleyecek bir anket vererek sevmedikleri hoşlanmayacakları bir içerikle karşılaşmalarını önlemiş olursunuz. Bu da ETÖ'nin katılım (Ç.N. engagement) ilkesi için gerekeni yaptığınızı gösterir. Olası öğrenci ihtiyaçlarını önceden dikkate aldığımızda (bunu da yine gözlemler, görüşmeler ya da anketler yoluyla belirleyebilirsiniz) meyvelerin sunumunu çeşitlendirerek aslında ETÖ'nin çoklu temsil aracı (Ç.N. representation) ilkesini uygulamış olursunuz. Özetle ETÖ ilkelerini işe koştığımızda her düzeyden öğrencinin en üst seviyede katılımı (Ç.N. engagement) sağlanmış olur (hangi meyveleri yemek istiyorum?). Çoklu temsil araçları (Ç.N. representation) ile öğrenme gerçekleşir (meyvelerin çeşitliliği, sunum biçimlerinin çeşitliliği). Çoklu eylem ve ifade aracı (Ç.N. action & expression) ile öğrendiklerini çeşitli yollarla göstermeleri (üzüm tatlıdır seçeneğini işaretlemek) sağlanmış olur. Tüm bunların yapılabilmesi için ise iyi bir plan şarttır.

Ders planı yapmanın ilk ve belki de en önemli adımı *asıl ya da öncelikli hedefin* belirlenmesidir. Yani dersi işledikten sonra öğrenciler bir bilgiyi mi edinmiş olacaklar? Yoksa bilgiden ziyade spesifik bir beceriyi sergilemeleri mi (örneğin okuduğunu anlamaları mı) öncelikli? Öğrencilerin bir işlemin aşamalarını saymalarını mı bekliyorum? Yoksa bu aşamaları gösteren bir proje geliştirmeleri mi öncelikli? Önceliğe karar verdiğinizde seçtiğiniz hedefi kazandırmayı sağlayacak amaçların, materyallerin, yöntemlerin, değerlendirme stillerinin belirlenmesi de kolaylaşacaktır.

Öncelikler belirlendikten sonra ETÖ ders planınızı geliştirmek için şu adımları izlemeniz önerilmektedir ([Kaynak](#)):

1) Esnek, net SMART hedefleri tanımlayın. Etkili öğrenme hedefleri SMART'tır: spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, sonuç odaklı ve zamana bağlı. Kendinize “Bu dersin amacı nedir?” diye sorun. Dersin sonunda neyi biliyor, neyi yapabiliyor olacaklar? Bunu cevapladıktan sonra amacınızı planın ilgili bölümüne yazın. Ve sonra bu amacın yeterince açık ve belirgin olup olmadığını sorgulayın. Amacın seçiminde ulusal müfredattan ve SEN öğrencileri için IEP’den amaçlar belirlemeniz gerekecektir.

2) Öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurun. Öğrencilerinizin hazır bulunuşluklarını, becerilerini, ihtiyaçlarını ve öğrenme ortamının zorluklarını değerlendirin. Öğrencilerin dikkatini dağıtabilecek, hayal kırıklığına uğratabilecek veya kafalarını karıştırabilecek öğrenme boşluklarını ve engelleri öngörmeye çalışın.

3) Değerlendirme için uygun yolları belirleyin. Anlamlı bilgiler sağlayan, esnek ve öğrencinin bireysel ilerlemesini değerlendirebilecek teknikleri seçin.

4) Etkili yöntemleri, materyalleri ve ortamları seçin. Öğrencilerin bireysel farklılıklarına yönelik dahil etmeniz gereken destek türlerini düşünün: Destekler? Uyarlamalar ve değişiklikler? Esneklik ve rahatlık sunan yöntemleri, malzemeleri ve ortamları seçin ve yardımı gerektiği kadar sağlayın. Evrensel tasarım ilkesi, bilginin öğrenmenin önündeki engelleri azaltacak şekilde sunulmasını gerektirir. Dolayısıyla herkes için öğrenmeyi mümkün kılmanın anahtarı esnekliktir. Aynı bilgiyi farklı yöntemlerle sunabilir ya da sunum biçimini öğrencinin kendi durumuna göre ayarlayabilmesine izin verecek düzenlemeler yapabilirsiniz. Bunun için sonraki kısımda yer verilen öneriler işinize yarayabilir.

5) Öğrenmeyi öğretin ve değerlendirin. Hepsini bir araya getirin ve ETÖ dersinizi verin. Öğrenim hedefinize göre uyarlanmış esnek, bilgilendirici değerlendirmelerle öğrenci öğrenimini değerlendirin.

6) Kendini yansıtma yoluyla eğitimci öğrenimini geliştirin. Değerlendirmeleriniz yoluyla topladığınız verileri gözden geçirin ve gözlemlerinizi dikkate alın. Öğrencileriniz öğrenme hedeflerine ulaştılar mı? Ne işe yaradı? Bir dahaki sefere neyi farklı yapacaksınız?

Bazı öğrenciler ETÖ ilkelerine uygun ders devam edebilmesi için bazı değişikliklere ihtiyaç duyabilir. Bunun için aşağıda verilen öneriler işinize yarayabilir. Bunların hepsine birden yer vermeniz gerekmez. Gereken öğrenciye gereken değişimi gerektiği kadar uygulayın. Burada sıralı olarak verilen tüm önerilerin ETÖ'nin 3 temel ilkesine uygun olarak verildiğine dikkat edin. Ders planımızı geliştirirken planın ilgili başlıklarının altına buradaki önerilerden uygun olanları yerleştirebilirsiniz. Bunun için parantez içinde ilgili başlığın hangi ilke ile uyduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Elbette bunlarla sınırlı değildir. Öğrencilerinizin özelliklerine göre sizler bu listeyi genişletebilirsiniz.

Öğretim şekli

- Küçük bir grupta çalışma
- Öğretmenle birebir çalışma

Ortam

- Dikkat dağıtıcı unsurları azaltın/en aza indirin.

Materyaller

- Ses kaydına alınmış dersler veya kitaplar sağlayın.
- Ders notlarınızın kopyalarını verin.
- Büyük punto basılmış kitaplar, Braille alfabesi veya dijital metin kullanın.
- Sayfa veya satır başına öge sayısını azaltın.
- Vurgulu metin/çalışma kılavuzları kullanın.
- Not alma yardımı sağlayın.
- Önemli kavramları listelemek için görseller (örn. multimedya sunumları, pano, kavram haritaları) sağlayın.
- Önemli bilgileri özetleyen broşür sağlayın.
- Dil bilgisi ve noktalama kuralları için bir kitapçık verin. Bunu sık sık gözden geçirin ve öğrencinin referans olarak kullanmasına izin verin.
- Referans olarak kullanılacak sıfatların, zarfların listesini sağlayın.
- Referans olarak kullanılacak matematik süreçlerindeki/formüllerdeki adımları listeleyin.
- Hesap makinesinin kullanılmasına izin verin.
- Öğrencinin aynı başlığı olan ama uyarlanmış bir metni okumasına izin verin.
- İlgi ve beceri düzeyine uygun bir kitap seçme seçeneğine izin verin.
- Ders notlarının basılı kopyasını verin.
- Görsel ekranlar, grafik düzenleyiciler kullanın.
- Analogiler, hikayeler, örnekler, örnek olmayanlara yer verin.
- Kesme, çalışma sayfalarını bölümlere ayırma, katlama ve vurgulama, renk kodlaması veya altını çizme gibi teknikleri kullanarak kalabalık, dağınık çalışma sayfalarından kaçının.
- Sesli kitap kullanın veya öğrencinin metin okuyucu kullanmasına izin verin.
- Verdiğiniz ödev, çizim diyagramları gerektirdiğinde, diyagramı hazır verin ve öğrenciye etiket parçalarını hazır verin.
- İnceleme için çoklu fırsat (dersten önce, ders sırasında ve dersten sonra) tanıyın.
- Anımsatıcı cihazları kullanmayı öğretin.
- Kontrastı artırmak ve baskıyı koyulaştırmak için baskı sayfasının üzerine bir parça sarı asetat yerleştirin.
- Az gören öğrenciler için yönleri izlemek ve baskıyı koyulaştırmak için siyah ince uçlu kalemler kullanın.

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kurallar

- Öğrenci ihtiyaçlarını karşılamak için gerektiğinde kuralları değiştirin.

Öğretim

- Kelime ve sembolleri, özellikle öğrencilerin deneyimleri ve ön bilgileriyle bağlantı kurmayı teşvik edecek şekilde önceden öğretin.
- Önceki dersi gözden geçirin.
- Ders içeriğini tanıtmak ve özetlemek için gelişmiş düzenleyiciler kullanın.
- Görevlerin zorluğunu azaltın.
- Sözlü talimatları desteklemek için yazılı talimatlar verin.
- Her dersin başında amaçları her zaman belirtin/yazın.
- Tüm bilgileri mantıksal olarak organize edilmiş ve sıralı bir biçimde sağlayın.
- Öğrencilere grafikleri, çizelgeleri ve illüstrasyonları nasıl yorumlayacaklarını öğretin.
- Okumayı yönlendirmek için özel sorular verin.
- Ek yönergeler ve bilgiler sağlayın.
- Metnin bölümlerini yüksek sesle okuyun veya yüksek sesle okuması için öğrencinin gönüllü olmasını sağlayın.
- Materyal okunurken tamamlanacak çalışma kılavuzları geliştirin.
- Bir öğrenci/akran öğretmen kullanın.
- Adım adım sıralanmış ve numaralandırılmış yönergeler verin ve gerektiğinde yönergeleri basitleştirin.
- Yönergeleri kısa ve öz tutun.
- Yazılı yönergeleri sözlü olarak okuyun ya da gerektiğinde tekrar dinlemesi için ses kaydı olarak verin.
- Öğrenciden yönergeleri tekrar etmesini isteyerek öğrencinin anlayıp anlamadığını izleyin.
- Ustalık için kritik olan bilgileri belirleyin. "Önemli bilgiler" , "sözlük", "tema yapısı" gibi yardımcı içerikleri şema vb. desteklerle oluşturun.
- Önemli noktaları ifade etmeden önce öğrencinin dikkatini çekecek dikkat işaretleri kullanın.
- Ana fikirleri, önemli kelimeleri ve/veya anahtar kavramları vurgulayın, altını çiziniz veya renklendirin.
- Ana fikirleri ve ilgili alt konuları listeleyen bir taslak verin. Ek notlar almak için alan sağlayın.

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Anlayıp anlamadığını kontrol etmek için öğrenciden geri bildirim almanın yollarını öğrenciyle birlikte belirleyin ve öğrenciyi bu konuda teşvik edin.
- Dersin hızını değiştirin ve görevleri gerektiğinde ders içinde yeniden düzenleyin.
- İşbirlikçi öğrenme gruplarını kullanın.
- Çok duyuya dayalı öğretim stratejilerinin kullanın.
- Kitap raporları talep ederken, başkalarının yapmış olduğu örnekleri gösterin ve anahtara dikkat çekin ve başlıkları listeleyin.
- Okuyamayan öğrenciler için yazılı yönergeleri olan bilmece resimleri ekleyin.

Öğrenci Tepkisi

- Cevapların sözlü veya yazılı olarak verilmesine izin verin.
- Yazılı çalışma için bir kelime işlemcisi kullanmasına izin verin..
- Alternatif iletişim biçimlerini (işaret dili, iletişim cihazı, Braille alfabesi vb.) kullanmasına izin verin.
- Daha az ayrıntılı çizimler yapmasına izin verin (ör. hücrenin yapısı).

Ölçme ve Değerlendirme

- Değerlendirme için öğrenciye uygun bir ortam sağlayın.
- Yazı kalitesini içerikten ayrı olarak değerlendirin. (Bu bölümün başında belirtildiği gibi ana beklentinize uygun değerlendirme yapın)
- Gerekirse soruları sözlü sorun, öğrencinin yerine okuyun ya da onun verdiği cevapları siz yazın ya da varsa yardımcı akarana yazdırın.
- Değerlendirmeyi zamana yayın.
- Görevin tamamlanması için öğrencilere gerektiği kadar zaman tanıyın gerekirse uzatın.
- Süre sınırı olan testlerden kaçının.
- Başarı ölçütünü gerektiğinde değiştirin.
- Yürütücü işlev becerileri için kontrol listeleri veya öz-değerlendirme listeleri sağlayın.
- Testin/Sınavın tekrar yapılmasına izin verin.
- Öğrenci cevapları yazmadan önce soruları okuyun ve tartışın.
- Test/sınav için izlenebilir molalar sağlayın.
- Asistanlar, öğretmenler veya diğerlerini kullanarak ses kaydı ile değerlendirin.
- Testin öğrenciye sözlü olarak okunmasına olanak sağlayın.
- Test yönergelerinde veya test öğelerinde önemli kelimelerin altını çiziniz veya vurgulayın.
- Yalnızca kısa cevaplar gerektiren sorular sağlayın.

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Soruları ses kaydı ile kaydedin.
- Tüm öğrencileri tartışmaya dahil etmek için sınıf tartışması sırasında soruların seviyesini değiştirin.

Ödevler

- Rapor veya proje konusu ile ilgili araştırma materyallerinin fotokopilerini çekin, ardından okuyun ve ana fikirlerin ve önemli detayların altını çizin/vurgulayın.
- Noktalama işaretleri için ödevin bir kopyasını verin ve yalnızca uygun noktalama işaretlerinin eklenmesini isteyin.

Yukarıda yer alan öneriler iyi desenlenmiş ve uygulamaya hazır planlar geliştirmeniz için yardımcı olacaktır. Elbette başta da belirtildiği gibi her öğrenci eşsizdir. Öğrenme özellikleri, motivasyon, kendini düzenleme becerileri vb. farklılıkların yaratabileceği olası engelleri ortadan kaldıracak düzenlemeler de çeşitlilik gösterecektir. Bu öneriler karşılaşılabileceğiniz her farklılık için yeterli olmasa da sizlere fikir verebilir. Zaten ETÖ ilkeleriyle desenlenmiş bir derste değişiklik yapma ihtiyacınız minimum düzeyde kalacaktır. Herkesin kendisine uygun bir öğrenme menüsü bulacağı bir ETÖ ders planının nasıl geliştirileceğine, UDL planının öğelerinin neleri içerdiğine dair bilgili olmak faydalı olacaktır.

UDL ilkelerine göre tasarlanmış ders planını, geleneksel ders planında yer alan temel başlıkları (ders, süre, konu, amaç, kazanımlar, materyaller, öğretim yöntemi, öğretim süreci, değerlendirme) ve bunlara ek olarak dersin amaçlarını kazandırmaya yönelik ETÖ'nin 3 temel ilkesine göre materyalleri, öğretim biçimi (küçük grup, bire-bir), öğretim sürecinde öğretmen ve öğrenci tepkilerini, uyarlamaları ve farklı düzeylerde gerçekleşen öğrenci davranışlarının değerlendirildiği bir rubriği içermektedir. Plan taslağı, Courey et al., (2013) tarafından oluşturulan şablonun, proje ekibi üyelerince uyarlanmasıyla oluşturulmuştur.

ETÖ Desr Planı Uygulama Örnekleri

İngilizce öğretmeni Andris, İngilizce sınıfı için vahşi hayvanlar konusunda bir ders planı tasarladı (görün figure 1). Sınıfta konuşma güçlüğü ve dikkat kısalığı sorunu olan kaynaştırma öğrencisi de bulunuyordu. Dersin amaçlarını oluşturmak için önce dersin öncelikli hedefini belirlemek gerekiyordu. Dersin ana hedefini “Derslerin sonunda öğrenciler İngilizce vahşi hayvanları isimlendiren tam cümleler kurarlar” olarak belirledi. Ayrıca bu hedefin ulusal müfredatla ve de öğrencisinin IEP’sinde konu ile ilgili yer alan amaçlarla ilişkisini de belirlemeliydi. Bu amacın ulusal müfredatta yer alan becerilerden hangileri ile ilgili olduğunu bulmak için müfredatı inceledi. Ardından özel gereksinimli öğrencisinin IEP’sini inceledi. İngilizce dersi için belirlenmiş olan amaçlar arasında bu genel hedefle ilişkili amacı buldu. “Basit açıklamalar yapmak için gerekli kelime dağarcığını kazanabilmek için temel konuşmalar yapma”. Ardından bu amacın alt amaçları yani kısa dönemli amaçları sıraladı. Plandaki ‘Skills’ başlığına bu becerileri ekledi. Planın ilk bölümünün tamamlanması için geriye sadece içerik yani konu başlıklarını azmak kaldı. Buraya kadar klasik olarak geliştirdiği ders planlarından çok da farklı değildi. Planın diğer geleneksel planlardan farklı olan kısmı bundan sonra gelmektedir. Materyaller kısmında ETÖ’nin üç ilkesinin yazılarak her üç ilke için hangi materyallerin kullanılacağı yazılır. Andris de amacına uygun olarak hem kendi sunumunda neler kullanacağını hem öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri materyalleri hem de onların katılımını artıracak materyalleri belirledi ve buraya yazdı.

Şekil 1. ETÖ Ders Planı Örneği

Ders: İngilizce (EFL)		Ana Konu: Doğal Dünya	Alt konu: Vahşi Hayvanlar
Tarih:		Süre/Program: 40 dakikalık iki ders	
Hedef Öğrenci:	Sınıf:	Özel İhtiyaç Türü: konuşma bozukluğu, kısa dikkat süresi	
IEP Hedefleri: <i>-Basit betimlemeler yapmak ve basit konuşmalar yapmak için gerekli kelimeleri edinebilmek.</i>		Kısa Vadeli Hedefler: <i>-Vahşi hayvanları İngilizce olarak adlandırabilme. -Verilen bir yapı ile tam bir cümle kurabilme.</i>	
İçindekiler: <i>Hedef Kelime dağarcığı: vahşi hayvanların yazılı ve sözlü isimleri Hedef İngilizce Dilbilgisi : Cümle başlangıçları ve makaleler “This is a/an ” “Bunlar ”</i>	Dersin Hedefleri): <i>-Dersin sonunda öğrenciler, İngilizce olarak vahşi hayvanları adlandıran tam cümleler kurabileceklerdir.</i>	Beceriler (ulusal müfredattan) <i>-Verilen gramer yapılarıyla cümleler kurun. -Hedef kelime dağarcığını kullanarak bir tahminde bulunun. -Bir video materyalinden ilgili bilgileri seçin</i>	
Yöntem(ler): bireysel çalışma; grup çalışması; sorgulamaya dayalı öğrenme; gramer-çeviri yöntemi; işitsel-dilsel yöntem; otantik öğrenme; sözcüksel yaklaşım			

Materyaller : Farklı hayvan sesleri içeren film müzikleri (Ek 1); Kelime dağarcığı sunumu (Ek 2); Çevrimiçi sözlük / basılı kopya; Tekerlemeler (Ek 3); Tahmin oyunu (Ek 4); Hafıza oyunu (Ek 5); revizyon oyunu (bağlantı aşağıda verilmiştir)

temsil	Eylem ve ifade	Nişanlanmak
<p><i>Materyali sunmak için ses ve video materyalleri kullanılacaktır:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Öğrenciler, ses dosyalarını dinleyerek dersin konusunu çözecekler; ✓ Öğrenciler bir video materyali izleyerek yeni kelimeler toplayabileceklerdir. 	<p><i>Dilbilgisi noktaları ve kelime bilgisi alıştırmaları yapmak için:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Farklı uygulama oyunları ve aktiviteleri sağlanacaktır. ✓ Bu etkinlikler farklı formatlarda olacaktır - metin, video, ses 	<p><i>Öğrenciler, etkileşimli ve otantik materyaller kullanarak katılmaya motive edileceklerdir. Katılım, çiftler veya küçük gruplar halinde etkinlikler düzenleyerek de teşvik edilecektir.</i></p>

prosedürler

(Genel dersin sunumunu tanımlayın. Özel ihtiyaçları olan öğrenciler gruba dahil edilirse, bireyselleştirilmiş hedefleri genel prosedürlere dahil edin ve bireyselleştirilmiş yönlendirme , düzeltme ve pekiştirme prosedürlerini tanımlayın)

1. Ders Formatı

- müzik çemberi zamanı (Öğretmen-Öğrenci işbirliği) - ÖNCEKİ KONUNUN YENİLENMESİ (Evcil Hayvanlar)
- ikili / küçük grup çalışması (Öğrenci - Öğrenci işbirliği) - KELİME ÇEVİRİSİ
- bireysel çalışma - KELİME / Telaffuz Alıştırmaları / GERİ BİLDİRİM OYUNLARI (Tahmin oyunu; hafıza oyunu; telaffuz etkinliği; tekrar oyunu; çalışma kağıdı) Öğrenciler ikili gruplar halinde oturuyorlar. Bilgisayar, projektör, hoparlör, karatahta/beyaz tahta gereklidir.

2. Giriş: (Öğrencinin dikkatini nasıl çekeceksiniz?)

prosedürler	Öğretmen yapacak. . .	Öğrenci olacak. . .
-------------	-----------------------	---------------------

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

<p>Katılım İşareti: <i>Önceki dersler evcil hayvanlara ayrılmıştı. Bu bilgiler bir sonraki konuya - vahşi hayvanlara geçmek ve önceki konudan geri bildirim almak (revizyon) için kullanılacaktır. Öğrenciler bir müzik oyunu oynayarak başlayacaklardır.</i></p>	<p>-“sihirli çantayı” gösterin ve farklı resimlere sahip kartların olduğunu açıklayın.</p> <p>-müzik olacağını ve öğrenciler bunu dinlerken “sihirli çantanın” bir öğrenciden diğerine teslim edilmesi gerektiğini açıklayın.</p> <p>-Müzik durduğunda, elinde çanta olan bir öğrencinin çantadan (bakmadan) bir kart alıp adını söylemesi gerektiğini açıklayın.</p> <p style="text-align: center;"><u>Malzeme: Ek 1</u></p>	<p>-bir daire içinde oturun. Bir öğrenci “sihirli çantayı” tutar.</p> <p>- müzik başlar başlamaz bir öğrenci “sihirli çantayı” sağ/sol taraftaki bir sonraki öğrenciye verir.</p> <p>- Müzik kesildiğinde “sihirli çanta”yı tutan öğrenci bir resimli kart çıkarır ve o kartta gösterilen evcil hayvanın adını söyler.</p>
<p>Beklenti Seti: <i>Bir öğretmen, öğrencilerden duydukları hakkında fikir almak için sesli materyal sağlar ve böylece - dersin konusu nedir - sonucuna varır.</i></p>	<p>-hazırlanan ses dosyalarını kullanarak farklı hayvanların seslerini kaydedin</p> <p>-Tahtaya kelime kelimeleri yaz</p> <p style="text-align: center;"><u>Malzeme: Ek 2</u></p>	<p>-sesleri dinle ve ne duyduğunu tahmin et .</p>
3. Sunum:		
<p>prosedürler</p>	<p>Öğretmen yapacak. . .</p>	<p>Öğrenci olacak. . .</p>
<p>Girdi: Kelime dağarcığını tanıtmak için video materyali kullanılacaktır.</p>	<p>-öğrencilere bir video izleyeceklerini açıklayın.</p> <p>-dikkatle izlemeleri gerektiğini anlatın ve orada gördükleri hayvanları not edin.</p> <p style="text-align: center;"><u>Malzeme: Ek 3</u></p>	<p>-videoyu izleyin ve gördükleri hayvanları not defterlerine yazın</p>

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

<p>Modelleme: Öğrenciler, yeni kelimeler toplamak için bireysel olarak ve ardından çiftler (veya küçük gruplar) halinde çalışacak ve ardından çevrimiçi bir sözlük veya basılı kopya kullanarak çevireceklerdir.</p> <p>Rehberli Uygulama: (Öğrenciler beceriyi nasıl uygulayacaklar ve siz nasıl yönlendirecek/rehberlik sağlayacaksınız? Hangi ipuçlarını kullanacaksınız? Hangi düzeltici geri bildirimini sağlayacaksınız?) Bağımsız</p>	<p>-(İzledikten sonra) öğrencileri çiftlere (veya küçük gruplara) ayırın</p> <p>-yazdıkları tüm kelimelerle bir örümcek diyagramı yapmaları gerektiğini açıklayın</p> <p>-öğrencilerden kelimeler toplayın ve tahtada büyük bir örümcek diyagramı yapın.</p> <p>-öğrencileri ikili gruplara ayırın</p> <p>kelimelerini çevirmeleri gerektiğini açıklayın : <u>Çevrimiçi sözlük / basılı kopya</u></p> <p>-telaffuz pratiği yapmak için tekerlemelerle video materyali gösterin.</p> <p><u>Malzeme: Ek 4 - Tekermeler</u></p> <p>- "Tahmin oyunu" adlı video materyalini gösterin - kelime dağarcığını ortaya çıkarmak için.</p> <p><u>Malzeme: Ek 5 - Tahmin Oyunu</u></p>	<p>-(İzledikten sonra) çiftler (ya da küçük gruplar) halinde çalışın ve bir örümcek diyagramı yapın (yazdıkları tüm kelimelerle)</p> <p>- çiftler halinde çalışın ve kelimeleri çevirin</p> <p>- tekerlemeleri birlikte tekrarlayın. - bireysel olarak olabildiğince hızlı okuyun.</p> <p>- Resme bakın ve bir tahminde bulunun.</p> <p>-yapılı cümleler: Bu a/an... / Bunlar...</p>
--	--	--

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

<p>Alıştırma: (Öğrenciler becerileri bağımsız olarak gerçekleştirme becerilerini nasıl gösterecekler?)</p>	<p>-hafıza oyunu göster.</p> <p>-Öğrencilere dikkatli bakmaları ve resimleri ezberlemeye çalışmaları gerektiğini açıklayın .</p> <p>-20 saniye sonra bir öğretmen, öğrencilerin kaç kelimeyi hatırladığına dair geri bildirim toplar. 3 tur var.</p> <p><u>Malzeme: Ek 6 - Hafıza oyunu</u></p> <p>- bir çalışma sayfası dağıtın</p> <p><u>Materyal: Ek 7 - “Vahşi Hayvanlar” Çalışma Sayfası</u></p>	<p>- her turda gösterilenleri ezberleyin .</p> <p>-20 dakika sonra ne hatırladıklarını yazın.</p> <p>- bir çalışma sayfasını tam cümlelerle doldurun.</p> <p>-bireysel çalışmak</p>
---	---	---

Kapanış:

Öğrenciler bir gözden geçirme oyunu oynayacaklar (hem kelime dağarcığı hem de gramer noktaları). Oyuna buradan erişilebilir:
https://www.educaplay.com/learning- kaynaklar/11145308-vai_vari_uzmin_t_visus_dz_vniekus.html

Değerlendirme:

Genel Ders Amaç Değerlendirme İşlevsel Davranışlar

öğrenciler	Beklentileri aşır	Beklentileri karşılar	Yaklaşan beklentiler
<p><i>Öğrenciler:</i></p> <p><i>-Verilen gramer ile cümleler kurun</i></p> <p><i>yapılar;</i></p> <p><i>-Hedefi kullanarak bir tahminde bulunun</i></p> <p><i>kelime bilgisi;</i></p> <p><i>-Birden ilgili bilgileri seçin</i></p> <p><i>video materyali</i></p> <p><i>-Yabani hayvanları adlandırabilme</i></p> <p><i>İngilizce.</i></p>	<p>Bir öğrenci şunları yapabilir:</p> <p><i>- kullanarak İngilizce vahşi hayvanları adlandırın</i></p> <p><i>gramer yapıları - Bu /</i></p> <p><i>Bunlar.</i></p> <p><i>-birden ilgili bilgileri seçin</i></p> <p><i>video materyali</i></p>	<p>Bir öğrenci şunları yapabilir:</p> <p><i>- İngilizce olarak vahşi hayvanları adlandırın.</i></p> <p><i>-verilen gramer ile cümleler kurmak</i></p> <p><i>yapılar.</i></p> <p><i>-çevrimiçi veya basılı bir kopyayla çalışın</i></p> <p><i>sözlük</i></p>	<p>Bir öğrenci şunları yapabilir:</p> <p><i>- İngilizce vahşi hayvanları adlandırın.</i></p>

Değişiklikler/Uyarlamalar:

Bu materyal 40'ar dakikalık iki ders için olsa da öğrencilerin herhangi bir aşamada sorun yaşamaması durumunda daha uzun süre uzatılabilir.

Yorumlar:

ETÖ ders planında dikkat çekici kısımlardan bir diğeri de sunumun bölümlere ayrılmış olması, her bölümde de adım adım öğretmen ve öğrencinin neler yapacağını planlanmasıdır. Introduction kısmında dersin başında yapılacak giriş planlanır. İlgi çekici bir giriş olması öğrencilerin dikkatini tümüyle size ya da yaptığınız giriş etkinliğine yöneltmesi için gereklidir. Ardından öğrencilerin önceki bilgileriyle köprü kuracak şekilde kısa bir etkinlikle önceki bilgilerin kontrol edilmesi gereklidir. Bu kısımda Andrisin öğrencilere “sihirli çantayı” gösterdiğini ve içinde farklı resimlerin olduğunu açıkladığını görüyoruz. Bir oyunla devam ediyor ve öğrencilerin merakının iyice katlanmasını hedefliyor. Kullandığı resimleri Appendix te bulabilirsiniz.

Presentation bölümünde ETÖ ders planında olması gereken 3 temel aşamalı doğrudan öğretime yer verilmektedir. Öğretmen model olur, rehberli uygulamalarla öğrencilerin de denemesine fırsat tanır, ipucu ve yönlendirmelere yer verir. Son olarak öğrencilerden bağımsız şekilde etkinliği gerçekleştirmesi beklenir. Bu süreç planlanırken öğretmen ve öğrenci tepkileri plana yazılır. Bu örnek uygulamada ve size sağlanan diğer tüm planlarda sunumda sorumluluğun başta öğretmende olduğunu ancak süreç içinde giderek öğrencilere yüklendiğini görebilirsiniz. İpuçlarını verirken gerektiği kadar vermeye ve en kısa zamanda da geri çekmeye özen göstermelisiniz. Sunumda dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da materyalleri, kaynakları, araçları öğrenmeyi mümkün kılacak şekilde UDL ilkelerine uygun şekilde öğretmenin kullanması ayrıca öğrencilere de kendileri için uygun olan öğrenme durumlarını seçmelerine fırsat tanımasıdır. Esneklik öncelikle planda olmalıdır. Örneğin bu planda kullanılan materyallerin çeşitliliğine dikkat ediniz. Hem görsel, hem işitsel hem de yazılı performans göstermek ama bunu öğrencilerin hepsinden aynı şeyi yapmasını beklemek yerine kimindensesini işittiğini hayvanın adını yazmasını isterken, kiminden o hayvanın adını söylemesini istemek şeklinde öğrencilere göre uyarlayabilmek önemlidir.

Planın değerlendirme bölümünde 3 aşamalı bir rubrik göreceksiniz. Bu rubrikte dersin amaçlarının 3 farklı düzeyde gerçekleşmesine dair öğrenci performans göstergeleri yer almaktadır. Exceeds expectations, meets expectations approaching expectations. bu tarz bir değerlendirme yapmak yine öğretmenin değerlendirmeyi de esnek yapmasına fırsat tanıyabilir. Geri bildirim verebilmek de bu tür rubrikle oldukça pratik olacaktır. Bu kısmı yazarken ilgili düzey için gerçekleşen öğrenci davranışlarını işe vuruş biçiminde yani açık, anlaşılır , gözlenebilir ve ölçülebilir şekilde betimlemeye özen gösterin. Ölçütleriniz net olsun. Andrisin planında da beklentinin üzerinde bir performans olarak öğrencinin dilbilgisi yapılarını kullanarak İngilizce vahşi hayvanları adlandırmasını tanımladığını görüyoruz. Ama eğer herhangi bir öğrenci bu dersin sonunda sadece gösterilen hayvanın adını İngilizce olarak ifade edebilmişse ilerleme göstermiş ve de dersin sonunda ulaşılması hedeflenen beklentiye de yakınlaşmış demektir.

Planın son bölümünde Andris dikkat kısalığı yaşayan öğrencisini de düşünerek dersin süresinde bir uyarılama yapılabileceğini belirtmeyi uygun buldu. İçerik 80 dakikada tamamlanabilir. Gerektiğinde bu sürenin uzayabileceğini planladı. Uyarlamaları belirlerken gerektiği kadar yapılmasının doğru olacağını hatırlayın.

Sonuç ve Tavsiyeler

Kapsayıcılık -tüm sistemlerin kapsayıcı olması- bireysel bazda toplumsal bazda, dilde-konuşmada kapsayıcı olma, hizmetlerde ve hizmetin sunuş biçiminde kapsayıcı olmak, mimaride, eğitimde, sağlıkta, yasalarda, sosyal hizmette, kamu hizmetlerinde, kısacası yaşamda yaşamın her yerinde kapsayıcı olma insan olmanın getirdiği en önemli haktır. Öğrenmede evrensel tasarım öğrenme durumunda olan her bireyin o öğrenme durumundan en üst düzeyde yararlanmasını sağlayan bir felsefeye sahiptir. ETÖ ilkelerinin tüm öğretmenlerce benimsenmesi ve uygulanması dezavantajlı grupların öğrenme önündeki engellerini kaldıracak en büyük güçtür. Tüm farklılıklarıyla tüm insanlara adil ve eşit davranabilme kaliteniz en önemli gösterge olacaktır.

Bu practice book ve ek olarak yazılmış tüm planlar UDL4U projesinin ortağı olan ülkelerdeki öğretmenlerce yazılmıştır. Uygulamanın içinden gelen bu örneklerin siz öğretmenlerin kendi ETÖ planlarını geliştirirken yardımcı olacağını umuyoruz.

Ek 8'de ETÖ konusunda kendinizi değerlendirebileceğiniz sorular bulacaksınız. Ayrıca şu sorulara da yanıt vermeye çalışarak cevaplarınızı bizimle paylaşmanızdan mutluluk duyarız*

- ETÖ'yü sınıfınızda uygulama konusunda düşünceleriniz neler?
- ETÖ planlama süreci nasıl görünüyor? Denemek ister misiniz?
- ETÖ konusunda en çok ne hoşunuza gitti?
- Sizce ETÖ'yü uygularken ne gibi olası engeller olabilir?
- Daha fazla bilgi edinmek ister misiniz?

*Lütfen bize proje web sayfamızdan ulaşın.

Kaynak & Refaranslar

Kaynaklar

- <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-iscsd-2011-en.pdf>
- <https://www.oecd.org/els/family/50325299.pdf>
- https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUK EwjskqjrloD6AhUD-xoKHUBgBBwQFnoECAoQAQ&url=https%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fsocial%2FBIobServlet%3FdocId%3D15993%26langId%3Den&usg=AOvVaw25acuG_0bs7G7FVYRNnN4N
- <https://www.onisep.fr/formation-et-handicap/guide-les-eleves-a-besoins-educatifs-particuliers> (French)
- <https://www.snuipp.fr/metier/eleve/besoins-educatifs-particuliers> (French)
- <https://www.cnsa.fr/documentation-et-donnees/formulaires/formulaires-geva-sco> (French)
- Links to GeVa-Sco form- First application: https://www.cnsa.fr/documentation/formulaire_1redemande_interactif.pdf
- Links to Geva-Sco Form- Review sheet template: https://www.cnsa.fr/documentation/formulaire_reexamen_interactif.pdf
- Geva-sco's Manual: <https://www.cnsa.fr/documentation/cnsa-geva-sco-web.pdf>
- <https://www.onisep.fr/formation-et-handicap/Les-parcours-de-scolarite/Projets-de-scolarisation/pes-le-projet-personnalise-de-scolarisation-pour-les-eleves-en-situation-de-handicap>
- <https://www.inshea.fr/sites/default/files/www/sites/default/files/medias/Handicap.pdf>
- <https://www.nasbtt.org.uk/wp-content/uploads/2020/07/Supporting-SEN-The-Learning-Environment.pdf>
- <https://granite.pressbooks.pub/edu606-701/chapter/assessment/>

Refaranslar

Akçamete, A. G. (2012). *Özel Eğitime Başlangıç*, (Edt. Akçamete, G.) in Genel eğitim okullarında özel gereksinimi olan öğrenciler ve özel eğitim. Ankara: Kök Yayıncılık.

Arslan, A (2017) Universal Design for Learning and Universally Designed Curricula, *Karaelmas Journal of Educational Sciences* 5 328-334

Eagleton, M. (2008). Universal design for learning. EBSCO Publishing. <https://www.ebscohost.com/uploads/imported/thisTopic-dbTopic-1073.pdf>

Hallahan, D. P., J. M. Kauffman, and P. C. Pullen. 2015. *Exceptional Learners: An Introduction to Special Education*. 13th ed. Upper Saddle River, NJ: Pearson

Hitchcock, C., Meyer, A., Rose, D. & Jackson, R. (2002). Providing new access to the general curriculum universal design for learning. *Teaching Exceptional Children*, 8-17

Meo, G. (2008). Curriculum planning for all learners: Applying universal design for learning (udl) to a high school reading comprehension program. *Preventing School Failure*, 52(2), 21-30.

National Centre on Universal Design for Learning. (2011). The three principles of UDL. Retrieved from <http://www.udlcenter.org/aboutudl/whatisudl/3principles>

Ralabate, P. K. (2011). Universal design for learning: Meeting the needs of all students. *ASHA Leader*, 16, 14-17

Rose, D. (2000). Universal design for learning. *Journal of Special Education Technology*, 15 (1), 67-70

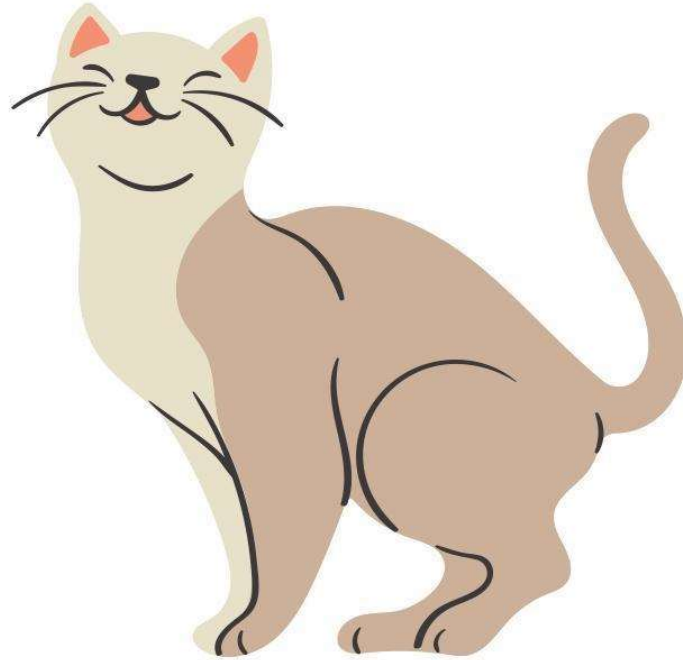
Rose, D. (2001). Universal design for learning: Driving guiding principles for networks that learn. *Journal of Special Education Technology*, 16(2), 66-67.

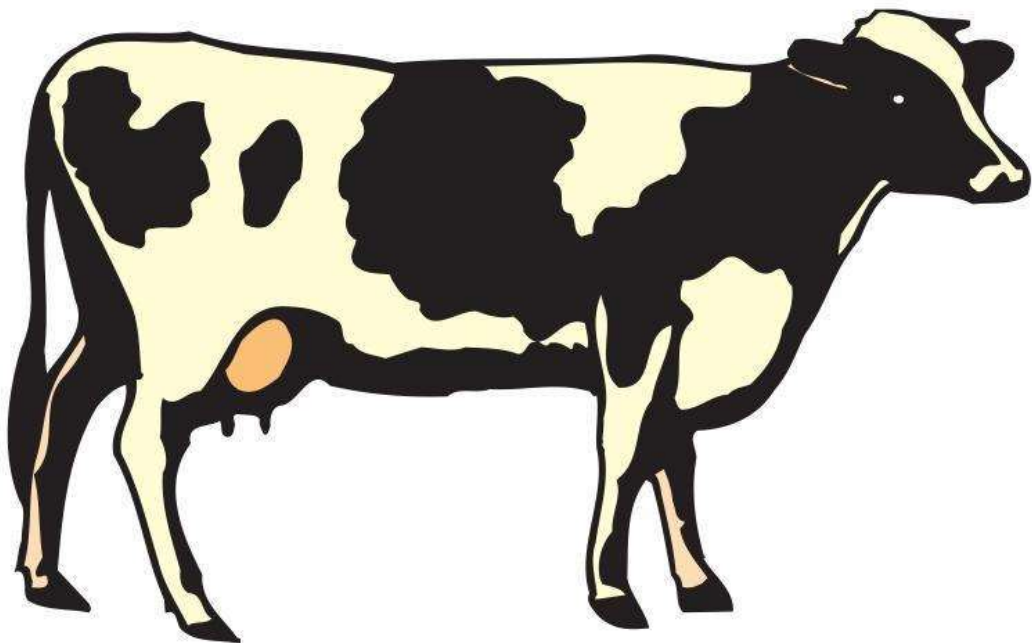
Staines, Gail M. (2012). *Universal design: A practical guide to creating and recreating interiors of academic libraries for teaching, learning and research*. Oxford, Uk: Chandos Pub. McHenry Stacks Z679.55.S73 2012

Ünlüol Ünal N., Karal, M.A. & Tan, S. (2020). Developing Accessible Lesson Plans with Universal Design for Learning (UDL), *International Journal of Disability, Development and Education*, 69(4), 1442-1456
<https://doi.org/10.1080/1034912x.2020.1812539>

Ekler

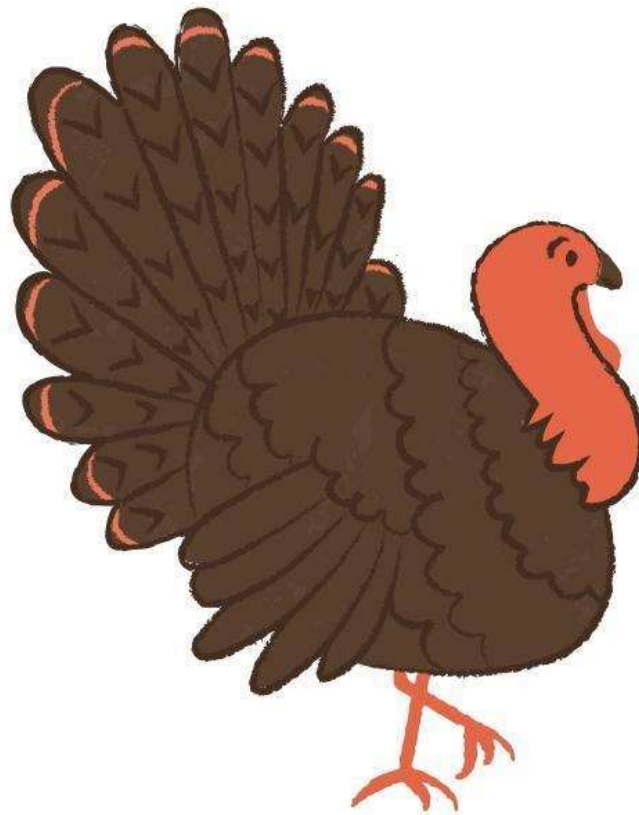
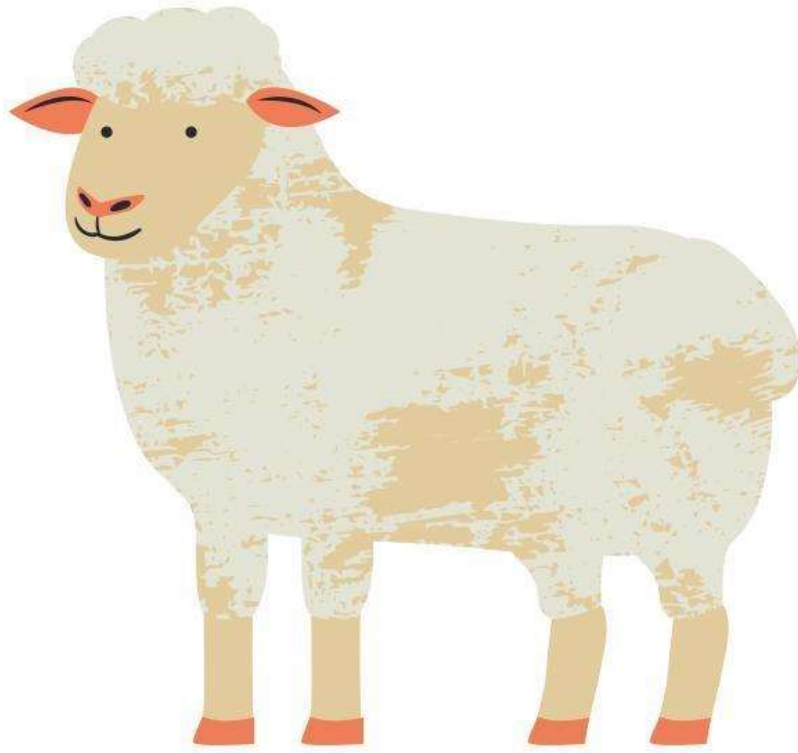
Ek 1- Müzik Oyunu Resim Kartları

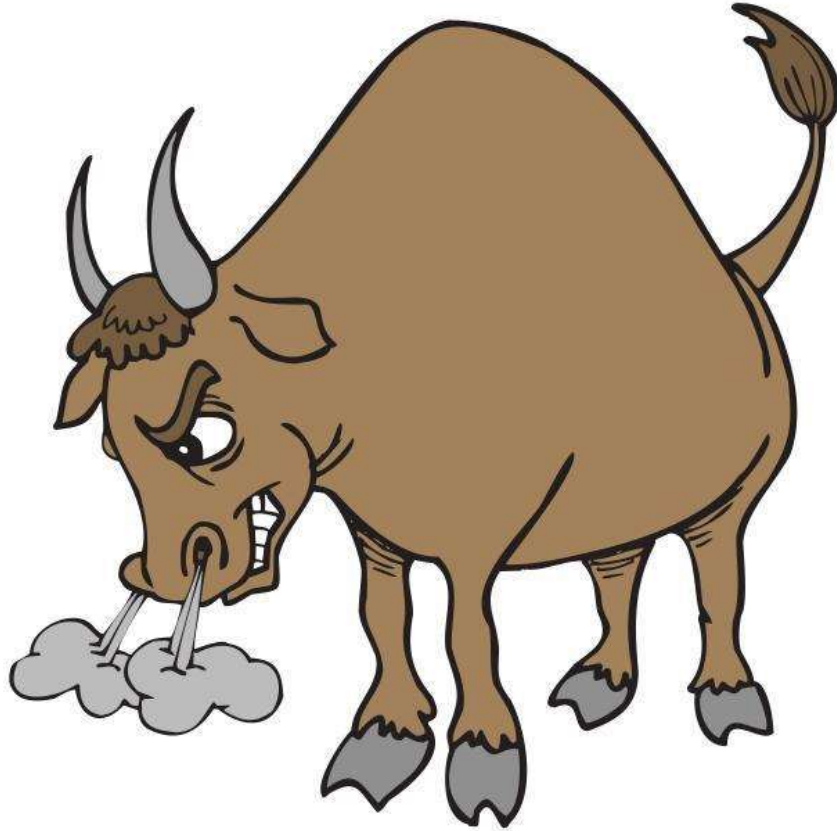

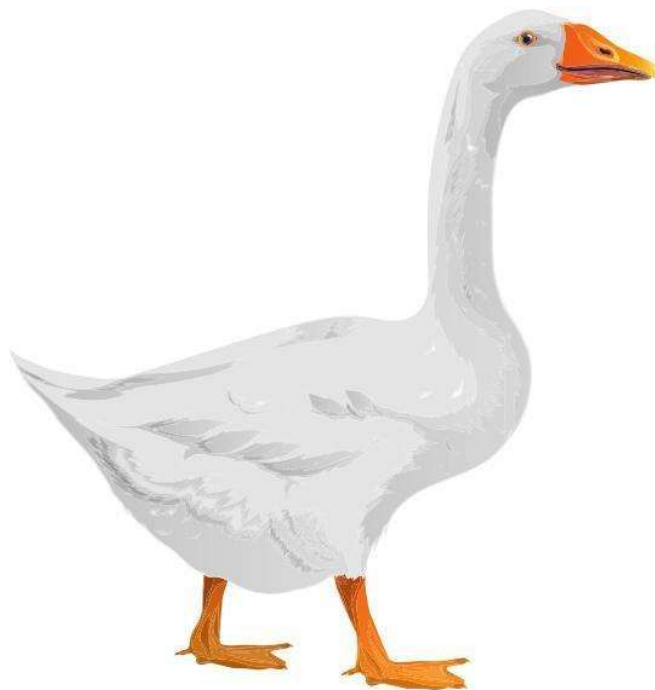
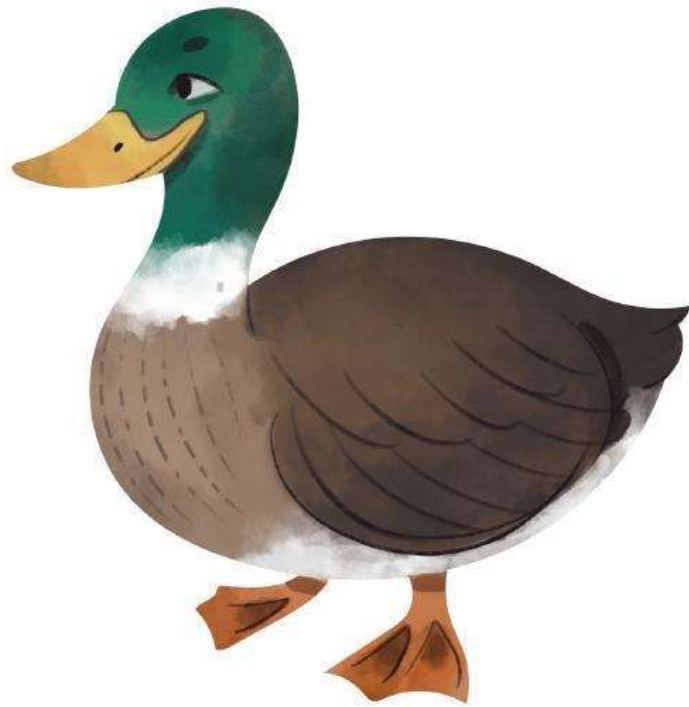

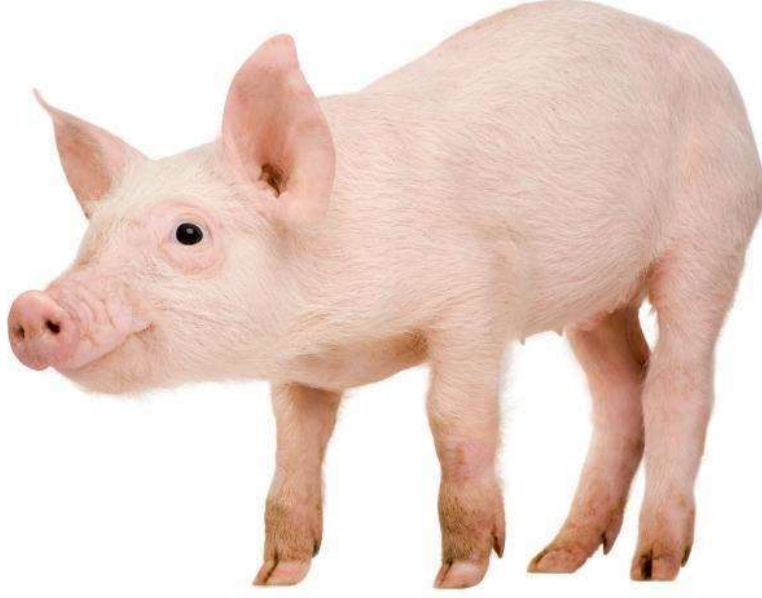

Ek 2- Hayvan Sesi Etkisi

https://drive.google.com/drive/folders/1oOefQ6I6iRf7_nrvqP9yiocR-HofzqN-?usp=sharing

EK 3- Kelime Başlangıcı

<https://drive.google.com/drive/folders/1139OI9lnwfhQCQjN6HjGZMHxcc7Ltyvb?usp=sharing>

Ek 4- Tahmin Yürütme Oyunu

<https://drive.google.com/drive/folders/1MaKGfDoG1F-zz3o85sieYp1f61YrDVuJ?usp=sharing>

EK 5- Dil Şüreemesi

https://drive.google.com/drive/folders/1L1ArjToqXH8jSus62J1mNk_lZgnZRQBl?usp=sharing

EK 6- Hafıza Oyunu

<https://drive.google.com/drive/folders/1DeJPjQV1QODHpIuu7EJNJVPqsGoS3Z40?usp=sharing>

EK 7- Vahşi Hayvanlar Çalışma ödevi

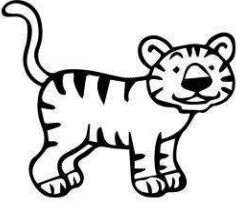

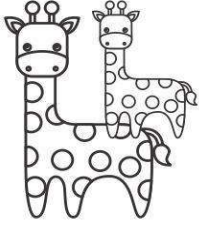
WILD ANIMALS

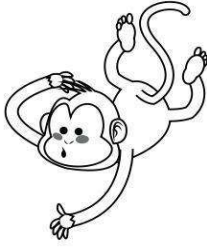

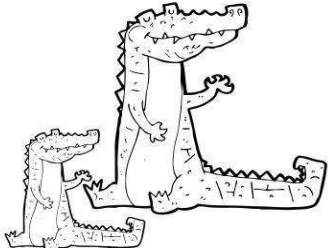
Name: _____
Class: _____

Name these animals. Write sentences with: This a
/ an..... / These are....

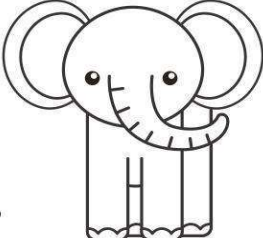

_____
_____

_____
_____

_____
_____

_____
_____

_____
_____

_____
_____

Animals

UDL4U

Ek 8

ETÖ DERS PLANI UYGULAMASI *

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Lütfen aşağıdaki soruları ETÖ ilkeleri ile işlediğiniz derslerdeki deneyimlerinize göre cevaplayınız.

İlke I. Birden Çok Temsil Aracı Sağlayın

Öğeler	Hiçbir zaman	Seyrek	Ara sıra	Çok sık	Hep
Bilgilerin görüntülenmesini özelleştirmenin yollarını sunuyorum.					
İşitsel bilgi için alternatifler sunuyorum.					
Görsel bilgi için alternatifler sunuyorum.					
Kelimeleri ve sembolleri netleştiririm.					
Sözdizimi ve yapıyı netleştiririm.					
Metnin, matematiksel gösterimin ve sembollerin kodunun çözülmesini destekliyorum.					
Diller arasında anlayışı teşvik ediyorum.					
Birden fazla medya aracılığıyla örneklendiriyorum.					
Etkinleştiriyorum veya arka plan bilgisi sağlıyorum					
Modelleri, kritik özellikleri, büyük fikirleri ve ilişkileri vurgularım					

UDL4U

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bilgi işleme, görselleştirme ve manipülasyona rehberlik ediyorum					
Transferi ve genellemeyi en üst düzeye çıkarırım.					

Prensip II. Birden Çok Eylem ve İfade Aracı Sağlayın

İfadeler	Hiçbir zaman	Seyrek	Ara sıra	Çok sık	Hep
Yanıt ve gezinme yöntemlerini değiştiriyorum.					
Araçlara ve yardımcı teknolojilere erişimi optimize ediyorum					
İletişim için çoklu medya kullanırım					
İnşaat ve kompozisyon için birden fazla araç kullanıyorum					
Alıştırma ve performans için kademeli destek seviyeleri ile akıcılıklar geliştiriyorum.					
Uygun hedef belirlemeye rehberlik ederim					
Planlama ve strateji geliştirmeyi destekliyorum					
Bilgi ve kaynakların yönetimini kolaylaştırıyorum					
İlerlemeyi izlemek için kapasiteyi geliştiriyorum					

Prensip III. Birden Fazla Etkileşim Aracı Sağlayın

Öğeler	Hiçbir zaman	Seyrek	Ara sıra	Çok sık	Hep
Bireysel seçimi ve özerkliği optimize ediyorum					
Alaka düzeyini, değeri ve orijinalliği optimize ediyorum					
Tehditleri ve dikkat dağıtıcı şeyleri en aza indiririm					
Amaç ve hedeflerin belirginliğini artırırım					
Zorluğu optimize etmek için talepleri ve kaynakları çeşitlendiriyorum					
İşbirliğini ve topluluğu teşvik ediyorum					
Ustalık odaklı geri bildirim artırırım					
Motivasyonu optimize eden beklentileri ve inançları destekliyorum.					
Kişisel başa çıkma becerilerini ve stratejilerini kolaylaştırıyorum.					
Öz-değerlendirme ve yansıtma geliştiririm					

*Bu formun öğeleri şu adresten alınmıştır:

<https://wvde.state.wv.us/osp/UDL/7.%20UDL%20Guidelines%20Checklist.pdf>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

